

OSZK HIRADÓ

XXIV. ÉVFOLYAM 8. SZÁM

- 1981 -

1981. aug. 6.

Hétköznapos Úrunk:

Kezeltükön jöttél kedre ismételt
 életemben arról a burzoi ferdésről, amelyet
 én csak nemrégiben is pártfogtam azé volt. Most,
 hogy az elkenhetően nyugdíjazást kértél volna,
 engedje meg. Legmegye, mihez képest is örömmel
 gondolok ismétlem keményebb jóindulatára mennyire
 jólesett hallanom, hogy a legmunkásnak, még egy
 kézilabdásnak is vállalt, ackett megfigyelés.

Életemben mindig is reméltem a jó jövőt,
 hanem az új, barátot ismétlem meg Hétköznapos; az
 ott kelttél előre mindig jövedeltem mit minden életemben.
 Holnap kértél jöttél kértél azé volt elkerültem,
 hogy megkértem meg végretem reméltem, hogy a
 Hétköznapos nem voltam egyenlő karunkban.

Somente tudtam is jóindulatát kértél és a stábi-
 tás elvártem kértél és kértél kértél kértél kértél,
 minden Hétköznapos

Köszönettel

Felán kértél

T A R T A L O M

KRÓNIKA

- 141 A Vezetői Tanács munkájáról
142 HAVASI ZOLTÁN: Horváth Viktor /1910-1981/
144 WIX GYÖRGYÉNÉ: Horváth Viktor és az OSZK Híradó
146 KECSKEMÉTI ISTVÁN: Németh bácsi
147 Személyi hírek és változások

MUNKÁNKRÓL, KÉRDÉSEINKRŐL

- 148 Az Országos Széchényi Könyvtár a IV. Országos Könyvtárügyi Konferencia tükrében. Beszélgetés Juhász Jenővel. /Riporter: PÁZMÁNY PÉTER/
150 Frissen doktorált - beszélgetés Sz. Nagy Lajossal /Riporter: KENYÉRI KATALIN/
152 N.S.K.: Az Olvasószolgálat munkájáról

TÁJÉKOZÓDÁS

- 153 MOHOR JENŐ: Ösztöndijas tanulmányuton Olaszországban I.
155 BELITSKA-SCHOLTZ HEDVIG: Kiállításról egy kongresszus kapcsán
158 V. ECSEDY JUDIT: Régi magyar diákok nyomában...

MULTUNK, ÖRÖKSÉGÜNK

- 160 HARASZTHY GYULA: Halász Gábor tizennyolc éve az OSZK-ban
162 Miről írt a Híradó huszonöt évvel ezelőtt

ÉPÜLŐ UJ OTTHONUNK

- 164 A központi restauráló műhely a Várban

IFJUSÁGI ROVAT

- 165 Frissen doktorált - beszélgetés Balogh Judittal /Riporter: NÉMETH S. KATALIN/

KÖNYVTÁRUNK ÉLETÉRŐL

- 167 JUHÁSZ LÁSZLÓNÉ: Adatok az 1981. évi bérkorrekciókról
171 1981. I. félév TT - Jelentés

O S Z K H I R A D Ó

Az Országos Széchényi Könyvtár MSZMP alapszervezetének, Szakszervezeti Bizottságának és KISZ alapszervezetének lapja XXIV. évfolyam 8. szám - 1981.

Felelős szerkesztő:
BOR KÁLMÁN

A szerkesztő bizottság elnöke:
NÉMETH MÁRIA

A szerkesztő bizottság tagjai:
BELITSKA-SCHOLTZ HEDVIG,
CSAPÓ EDIT, V. ECSEDY JUDIT,
GERŐ ZSOLTÉNÉ, JUHÁSZ LÁSZLÓNÉ,
MOHOR JENŐ, NAGY ZOLTÁN,
PÁLINKÁS GYÖRGYÉNÉ, ROSTA LAJOSNÉ,
SOMKUTI GABRIELLA, SOMOGYI PÁLNÉ

A szerkesztőség munkatársai:
NÉMETH S. KATALIN, PÁZMÁN PÉTER,
SZENTE PÉTER

Szerkesztőségi titkár:
BORSÁNYI ZSUZSANNA

A szerkesztőség címe:
Budapest, VIII. Múzeum krt. 14.
fszt. 6. Telefon: 330393
Postacím: 1827 Budapest, Pf. 486.
Szerkesztőségi fogadóóra:
szerda du. 4 órától 1/2 6-ig
Lapzárta minden páratlan hónap
utolsó keddjén.
Legközelebbi lapzárta: szept. 29.

Felelős kiadó:
SUSÁNSZKY ZOLTÁNNÉ

Készült az Országos Széchényi Könyvtár sokszorosító üzemében, 480 példányban, 4,5 A/5 kiadói iv terjedelemben
Munkaszám: 81/302
Budapest, V. Guszev utca 1.
Felelős vezető:
ROSTA LAJOSNÉ

Címlapunkon: Halász Gábor levele Fitz Józsefhez

KRÓNIKA

A könyvtár Vezetői Tanácsa 1981. április 30-án dr. Ferenczy Endréné főosztályvezető előterjesztésében megtárgyalta a Nemzetközi Csereszolgálat felülvizsgálati határozatainak végrehajtásáról szóló beszámolót és ezzel kapcsolatban az alábbi határozatokat hozta:

1. A nemzetközi kiadványcseréről szóló rendeleteknek az OSZK-t érintő módosító javaslatát fel kell terjeszteni az MM Könyvtári osztályának, jelezve egyúttal az országos rendezéssel kapcsolatos egyéb problémákat, III. az OSZK állásfoglalást is. A nem-szocialista országokkal folytatott értékarányos csere kérdésében az MM támogatását kell kérni /a Kultura Külkereskedelmi Vállalat export-árait illetően/.

2. A bécsi Österreichische Nationalbibliothek főigazgatójához levelet kell intézni a két könyvtár közötti kiadványcserében az utóbbi időben felmerült problémák tisztázása érdekében.

A Vezetői Tanács ezután meghallgatta dr. Pajkossy György főosztályvezető szóbeli tájékoztatását az olvasószolgálati korlátozás első negyedévének tapasztalatairól. A Vezetői Tanács megállapította, hogy a korlátozó intézkedéseket az Olvasószolgálat jól és zökkenőmentesen hajtotta végre. A főigazgató megbízta dr. Havasi Zoltán és Zircz Péter főigazgató-helyetteseket, hogy egy hónap múlva adjanak tájékoztatást az alábbi két kérdésben:

1. a könyvtár u.n. belső anyagforgalmazásának helyzete;
2. a korlátozások során felszabaduló létszám más munkafeladatokra való átcsoportosításának helyzete.

A Vezetői Tanács ezután meghallgatta Óvári Sándor igazgató szóbeli beszámolóját a Várbizottság munkájáról és eredményeiről. Az MM jelenlévő képviselőjével egyetértésben a Vezetői Tanács úgy döntött, hogy az OSZK vári felköltözése intézkedési tervének elkészítését az Állami Tervbizottságnak a vári építkezéssel kapcsolatos döntése utánra kell halasztani.

Somkuti Gabriella

Horváth Viktor

/1910 - 1981/

Tisztelt Gyászban Egybegyűltek! Kedves Gyászoló Család! Barátaink!

Horváth Viktor hamvait körül állván, szomoru kötelesség, elmulaszthatatlan kötelességünk, hogy az Országos Széchényi Könyvtár munkatársai, állami és társadalmi vezetői nevében, a hozzátartozók bizalmából: a szeretett család nevében is, elköszönjünk halottunktól.

Szomorúság szorongat minket az utolsó bucsuzáson. Szorongás fog el bennünket már azért is: megtaláljuk-e a kiemelkedő személyiséghez, de a szerény egyéniséghez méltó és illő szavakat.

Tudjuk: tiltakozna, ha hallaná, hogy intézményes keretek között, könyvtárunk saját halottjának tekintve őt, a formák nyomulnának előtérbe élete méltatásában. Ő maga, élete alkonyán, a családtól egyszerű megemlékezést kért.

Bucsuztunk már Tőle. Évekkel ezelőtt, amikor kivált az aktív szolgálat kötelékéből. Akkor is szívesen elhárította volna a formális, a kevésbé tartalmas mondatokat. Akkor már elmondtuk: hogyan hagyja keze nyomát a könyvtár két évtizedének történeti alakulásán.

Annak idején még nem váltunk el végleg, számoltunk további tevékenységével, számítottunk hozzáértő közreműködésére. Nem is csalódtunk, értékes volt még pár évig a nyugállományu kolléga szakértelme számunkra.

Amikor 1974-ben nyugdíjba vonult, nekem jutott a megtisztelő küldetés: elkísérhettem őt a pályáját méltányoló kitüntetés, a Munka Érdemrend arany fokozatának átvételére. Majd az ünnepi aktus után még elsétálgattunk együtt a Váci utcai ház kapujáig. Ekkor avatott be terveibe. Azokba, amelyek reálisnak bizonyultak, amelyeket még megvalósított. Ez az együttléletünk már kínálta személyisége alapvető jegyeinek felismerését.

Ma az utolsó bucsuzáson teljesebb kép áll össze bennünk róla. Nemcsak a szolgálat, a szorgalom, a kötelesség, a szakértelem idéződik fel, hanem egy gazdag egyéniség képe, olyan egyéniséggé, aki rengeteg ismerettel gyarapította tudását, de ami ennél is több: akiben progresszív magatartássá emelkedett, nemesedett a kulturáltság.

Ha Horváth Viktor megélt éveinek számát kerekben hetvennek vesszük, hiszen szeretettel nem ünnepelehetik meg már vele együtt hetvenegyedik születésnapját, szembeszökő, hogy életének éppen a fele, első harmincöt éve a "régí világban" telt el.

Hazánk "új világának" első percekben, sőt az új élet vajadásának véres napjaiban, a szabadságért folyó harcokban, küzdelmekben, akkor még életét is kockáztató döntésre jut, a bujkáló ország népének fiai közül azokhoz csatlakozik, akik új hazát akarnak kivívni, teremteni.

Döntése, fordulása becsületos, nyilvánvaló és szilárd. Maga mögött hagyja az értelmetlennek, üresnek és rendezetlennek bizonyult ezért bukásra kárhoztatott rendszert, teljes és megmásíthatatlan fordulattal az értelmes, tartalmas, új rend alakítása, a jövő társadalma szolgálatába áll; mert katonát szolgálatra behívatván, látja a szörnyű háborúba sodortatásunk esztelenségét, felismerve a háború igazi bűnöseit, 1945. februárban

átmegy a szovjet csapatokhoz és jelentkezik a németek elleni harcra. Tagja a Budai Első Önkéntes Magyar Ezrednek, majd az I. honvéd gyalogezrednek. A felszabadulás első évének szeptemberétől pedig tagja a társadalom vezetésre hivatott, szervezett erejének.

1945-től 1953. május végéig hivatásos katonai szolgálatban áll. Alezredesi rangfokozatban helyezik tartalékos tisztii állományba. Az ebből az időből származó kitüntetései - a Budapest Felszabadulásáért elnevezésű szovjet emlékérem, a Magyar Szabadságrend Érdemérem bronz fokozata, a 48-as Díszérem, a Magyar Népköztársaság Érdemérem arany fokozata - bizonyítják többoldaluan helytállását.

A felszabaduláskor harmincöt éves érett ember magával hozza, átmenti a születő új közösségbe a minden bizonnyal már megerősödött, kiérlelt jellembeli tulajdonságait: igazságérzetét, szorgalmát, magatartásának tudatos, szívós, ám türelmes és szelid jegyeit, a munkálkodásra mindig kész, kulturált vezetési stílust megvalósító személyiségét, vonzalmát a szervező és szerkesztő munkára.

1953. július elejétől 1974. december végéig az Országos Széchényi Könyvtár dolgozója: tudományos munkatárs, osztályvezetőhelyettes, majd 1957-től nyugdíjazásáig osztályvezető.

Abba az embertípusba sorolható, akinek a kapcsolata a világgal nyilvánvaló és szoros. Állandó természetközeli, valóságközelben él. Olyannak ismerték meg a nemzeti könyvtár munkatársai, de szélesebben a magyar könyvtári társadalom is, aki munkaköreiben: a Könyvelosztó élén, az Igazgatási osztály vezetésében, a Mikrofilmtár osztályvezetőjeként a rá bízott munka ismereteit módszeresen gyűjti, tapasztal, kísérletezik, törekvése szüntelen és kíméletlen küzdelem az igényes munka feltételeinek biztosítására, melyek éppen a világgal való kapcsolatának a közvetlenségét és folytonosságát teszik lehetővé. A közvetlen embertípusnak ez a következetessége a társadalom felől látszik egyéni törekvésnek, a világ felől nézve ez inkább az én feloldódása, odaadó kapcsolata, ennek a típusnak az eszménye a teljesség, a "mindeneket megpróbáljatok" elve.

Horváth Viktor élete, utja példázza ezt a fajta teljességet, a többfélélt megpróbálást. De a teljességet abban az értelemben is, hogy a rá bízott feladat végére is el akart jutni, és nem csak a gyakorlatban, elméleti síkon is felölelte módszeresen azt, amelyben szerepe volt. Szakirodalmi munkássága keretében feldolgozta a "Könyvek és könyvtárak államosítása Magyarországon" című témát, társszerzésben tanulmányt írt a tároló könyvtár kérdéskörében, foglalkozott a könyvtár kladyányainak ügyével, összefoglalta egy dolgozatban a magyar hírlapok mikrofilmezésének első öt évét.

Teljessé vált ez az élet, mert Horváth Viktornak kiemelkedő érdemei vannak a társadalmi munka terén is, az Országos Széchényi Könyvtárnak nyolc éven át volt szakszervezeti titkára. Ezirányu tevékenységének maradandó dokumentuma az OSZK Híradó, amelynek felelős szerkesztője volt, s amelynek történetét és repertóriumát már nyugdíjas korában készítette el.

Szakmai vezetőként, társadalmi vezetőként is magatartásában a közvetlen benyomásokra épülően nézte a világot és munkatársait is. A tárgyil, objektív világ iránt való érdeklődése sohasem csökkent, az emberekről való ilyen nézetű gondoskodása legendásan ismertté vált. Magatartása természetes, előfeltevésektől tartózkodó, modora közvetlen volt.

Önmagáról alkotott képe - úgy gondoljuk - sorsszerű hivatástudatot tükrözött. Sem többre, sem kevesebbre nem tarthatta magát, mint amennyit felfogott a világból, mint amennyit hivatott volt teljesíteni a neki rendelt vállalkozásokból.

Egészségi állapotának hanyatlását tényként elfogadva, szomorúan és rezignáltan, de mégsem csalódottan mondta legutolsó éveiben, hogy új feladatokba már nem kezd. Joggal gondolhatta és őszintén reméljük: valóban úgy gondolta, hogy amit tett, nem volt kevés.

Bölcs életlátás, letisztult emberi tartás, közvetlenség, derű és mély humánus sugárzótt lényéből. A szolgálat alázata az emberi méltósággal párosult. Nem csábította soha a hiuság. Nem kereste a rangot maga sem, nem a rangot becsülte másokban sem. Akiket a szakmára tanított, nemcsak tudást, hozzáértést sajátítottak el tőle, hanem emberséget, tisztességet, derűs, eleven érdeklődést a világ dolgai iránt.

Nem fogadkozunk: a bizonyosság él mibennünk, hogy nemzedékeken át átöröklődik példája. Akik jól ismerhettük őt, azokban tiszta körvonalakkal áll elénk egész emberi alakja.

Ha majd az őt és minket követő nemzedékekben homályosul is a kép, de hivatásunk kiteljesedésében munkálkodásának tartalma és értelme elmaradhatatlan alkotó elemmé lényegül.

Teljes, töretlen és a munkahelyi közösségtől nem elütő volt az az élet, amelyet a legkisebb közösség, a család keretei között élt. Feleségében hűséges társra, küzdőtársra, az elvekben is egyező társra talált. A közel negyven évi együttélés olyan otthont teremtett, amelyben a közös munka, az egymás megbecsülésének légköre nevelte a családot, felnőtte, felelősen gondolkodóvá érlelte a gyermekeket.

Minket, akik egybegyültünk, akik az elhunyt Horváth Viktor hamvai körül állunk, az a belülről fakadó kényszerítő erejű óhaj hozott ide, hogy elhalt hozzátartozóknak, barátunknak, kollégáknak, ismerősünknek, elvtársunknak a végső tisztességet megadjuk, az Országos Széchényi Könyvtár nevében is és családjának felesége, fia, lánya, menyei és unokái, testvére nevében is tisztelegjünk. Immár bevégzett életének, maradandónak mutatkozó példájának.

/A temetésen elhangzott beszéd./

Hayasi Zoltán

Horváth Viktor és az OSZK Híradó

"A Híradó megalapítása és megjelenésének 17 éve Horváth Viktor nevéhez fűződik. Ő volt az, aki pártszervezetünk és szakszervezetünk lapját az indulástól kezdve gondozta, és minden nehézségen átvezetve, könyvtári működésünk nélkülözhetetlen és szerves tartozékává formálta" - írta 1975-ben "Őrségváltás" c. írásában Sebestyén Géza. "Az ő ügyszeretetét, fáradhatatlanságát és önfeláldozó munkáját bizonyítják a közel két évtizede megjelenő Híradó színvonalas füzetel" - fejezte be a gondolatot.

S valóban: ügyszeretet, fáradhatatlanság és önfeláldozó munka kellett ahhoz, hogy az OSZK Híradó ne szűnjék meg néhány évi vegetálás után, mint annyi más üzemi, vállalati lapocskák /mi könyvtárosok tudjuk csak igazán, hogy mennyi!/, hanem pár lapos stencilből csinos és kívülálló szakmabeliek által is olvasott - és idézett - lappá nőjje ki magát. De ügyszeretben és fáradhatatlanságban nem volt hiány: Viktornak szívügye volt az OSZK Híradó. Szerkesztési, sőt technikai szerkesztői gyakorlata is segítette e téren, de így is rengeteg idejét és energiáját ölte bele a Híradóba. Egy-egy rovatcím kialakítása s az ahhoz tartozó fejlécek kimódolása, de még a helykitöltő és cikklezáró kis vignetták kiválasztása is fontos volt számára, egyes rovatok meg, éppenséggel olyan szívügyei mint egy kedvenc, de gondot okozó gyermek az egyébként is szeretettel nevelt sokgyermekes családban. /Ilyen volt például a "Nosce te ipsum", amely saját "találmánya" volt és valahogy nem akart azzá fejlődni, amivé szellemi atyja szeretne volna./ A szerkesztőbizottságot is ő "alkotta" meg, s vezette gondosan, közösséggé kovácsolva. A szerkesztőbizottsági üléseken - csupa baráti vitakör - minden kérdést megvitatnak; az egyes rovatok szerkesztőinek kellett ugyan rovatuk anyagának gerincét produkálni, de a közös tudásanyag, a különböző osztályok, részlegek helyi híreinek ismerete a szerkesztő bizottság együttes "bölcsesség"-éből fakadt. Ugyancsak kollektív munka volt, vagy inkább a kollektív lelkiismeret kérdése a szerkesztők örök problémája: mit fogadjon el a lap, mit javíthat a szerkesztő a kapott szövegen s hogyan vitassa meg a javításokat a szerzővel. Ez a stílusra is kinosan ügyelő Horváth Viktor számára nagyobb probléma volt, mint a cikkek "bátor" voltának kérdése: ő a kritikai szellem híve és lelkes támogatója - igénylője volt. Minden kérdésben, problémában az a vezérfonal vezette, hogy az OSZK Híradó az utókor számára hű krónikásnak bizonyuljon, a változó, alakuló, intézmény eredményeinek /de kudarcainak is/ megbízható és hiteles tanuja, s ugyanakkor a topográfiailag egyre szétszórtabbá váló, egyre nehezebben közösséggé formálható intézmény összetartó ereje legyen.

Mindenki, akiben - bár csekélyke - ambíció lakozik, arra törekszik, hogy valamiféle életművet kovácsoljon magának, "monumentum aere perennius"-t, amely nem engedi a semmibe hullani a nevét. Általában kevés embernek adatik meg, hogy az efféle "életmű"-vet kialakítsa, befejezze. Vagy eredményeiben a várt elképzelések balul ütnek ki, vagy jelentőségében csalódást okoz alkotójának, s az elejti, új "életmű"-vet keresve magának, új feladatot, amely jobbnak, maradandóbbnak ígérkezik, a réginél. Horváth Viktor abban különbözött a nagy átlagtól, hogy nem akart ilyesfajta emlékműveket állítani magának, ehhez tulságosan szerény volt. Soha nem a nevét akarta megörökíteni, mindig csak a közösségnek akart hasznára lenni, segíteni. Talán ezért sikerült - mintegy szándéka ellenére - mégis vállalt feladataiban maradandót, befejezettet alkotnia. Így volt - és van - ez az OSZK Híradóval is, amely ma is ebben a szellemben él és munkálkodik, mint Sebestyén Géza annak idején fogalmazta "hüségese kisérője könyvtári életünknek".

W. Gy.

Németh bácsi

/1893-1981/

A nemzet könyvtára kegyelettel és főhajtással bucsuzik Németh Jánostól, mindannyiunk szeretett és becsült Németh bácsijától, aki életének nyolcvannyolcadik évében most itthagyt bennünket.

Élete sorát szinte betéve tudjuk, többször is elmondta izes beszédével, egy ízben hangszalagra is. Hihetetlenül hosszúnak tűnik ez az élet, különösen, ha tudjuk, hogy mindig szorgos munkával telt. Kezdetben aszülői ház körül, a fejérmegyei Csór községben, azután a 14-es háború kitörésétől kezdve sorkatonaként, majd minisztériumi liftesként, portásként és utána, amikor más már nyugdíjban maradt volna ő előlről kezdte a munkát 49-ben, az épp akkor önálló intézménnyé lett Országos Széchényi Könyvtárban. Csakhamar a Zeneműtár raktárvezetője lett, innen ment végleg nyugdíjba több mint negyedszázados szolgálat után. De ekkor már megvolt - folyamatosan számítva - a hatvan éves közszolgálata is!

Igen kevesen mutathattak fel olyan élet-teljesítményt mint az övé. Ezt a testi egészségén túl az otthon szilárd erkölcsű nevelésének köszönhette. Ennek kisugárzását éreztük gerinces magatartásában, állhatatos kötelességtudásában, a megalázkodást elítélő felfogásban, előzékenységében, udvariasságában, mindenkori segítőkészségében. Becsültük derűjét, ma is idézgetjük aranymondásait, amelyeket valamikor még édesapjától meg nagyapjától tanult vagy a Hány Jánosok valamelyik utódjától, akiknek pátriájából ő maga is elszármazott.

Őneki magának - és a hozzá hasonló Németh-bácsiknak egyáltalán - ma már alig él utóda. Azért fáj annyira, hogy itthagyt bennünket, - pedig nemrég még makkegészségesen járt nálunk jóleső köszöntésével - azért fáj, hogy nem köszönhetjük többé decemberben születésnapjára és karácsonyra. Annál inkább őrizzük magunkban életvitele példamutatásának éltető emlékét.

/A temetésen elhangzott bucsuztató./

Kecskeméti István

Soltész András

az Országos Széchényi Könyvtár ny. gazdasági igazgatója

1981. június 7-én, életének 57. évében, váratlan hirtelenséggel elhunyt.

Személyi hírek és változások

Uj dolgozóink:

Ballagó Lászlóné szakalkalmazott III. /Restauráló Labor, Galambosi Gábor műhelyvezető/
Mikrofilmtár, Harazin Jánosné betanított munkás II./ Gazdasági Igazgatóság, Krekács Teréz szakalkalmazott IV./ KMK, Ondrisek Ferencné ügyintéző III./ Gazdasági Igazgatóság, Szendrei Miklósné betanított munkás I./ Főlöspéldány Központ, dr. Tóth Tiborné szakalkalmazott I./ KFKK, Turi Bálintné szakmunkás I./ Sokszorosító üzem és Könyvkötészet, Ungváry Rudolf szakalkalmazott I./ KMK, Uzsoki Andrea szakalkalmazott I./ KMK, Vári Zoltán betanított munkás I./ Raktári Osztály, Török Erzsébet szakalkalmazott I./ KFKK

Átsorolások:

Tremkó Györgyné osztályvezető; Biegelbauer Pál, dr. Szente Péter osztályvezetőhelyettes; Tamás Péter főmunkatárs II.; Bánfi Szilvia szakalkalmazott I.; Branda Gyuláné, Bálint Nagy Tünde, Gabányi Gézáné, dr. Jáky Lászlóné, Jávori Ferencné, Kaibinger Károlyné, Lovászné Vona Katalin, Malek Magdolna, Ravasz Erzsébet, Takács Béláné, dr. Vajda Tádéné, Vajnai Sándorné szakalkalmazott II.; Inotai István, Szita Julianna szakalkalmazott III.; Balogh Attiláné szakmunkás II.; Belencsik Lajos, Korber Károlyné, Tarcsai Gáborné, Tibolya Istvánné betanított munkás I.

Uj szolgálati beosztás:

Tremkó Györgyné a KMK-ból a Mikrofilmtárba áthelyezve, osztályvezetőként, dr. Szente Péter osztályvezetőhelyettesként a Raktári Osztályra áthelyezve, Grallert Izabella szakalkalmazott I./ Retrospektív Bibliográfiai Szerkesztőség, dr. Rózsa Miklósné szakalkalmazott III./ Katalogizáló Osztály.

Csoportvezetői megbízatás: Kovács Lászlóné szakalkalmazott II., KMK Tájékoztatási O., szakkönyvtár

Eltávoztak könyvtárunkból:

Nyugdíjazással: Hervay Ferenc főmunkatárs I., Horváth Józsefné betanított munkás I., dr. Lakatos Lászlóné ügyintéző III., mb.ovh., Maksa Lajosné betanított munkás I., Mayer Jánosné betanított munkás II., dr. Ráduly Márta osztályvezető, Teczetár Kálmán szakmunkás I. - Áthelyezéssel: Balogh Andrásné szakalkalmazott III./ Állami Balet Intézet, Szabó László szakalkalmazott I./ Magyar Nemzeti Galéria, Szász Jánosné ügyintéző III./ Szabadság Mgtsz. - Munkaviszonya megszűnt: Gálos Gáborné szakalkalmazott III., Gyorgyevics Tamásné szakalkalmazott III., Kalácska József betanított munkás I.

Kitüntetés:

Szocialista Kulturáért érdemérmét kapott: Demény Ottóné szakalkalmazott II.

/Lezárva: 1981. július 31./

MUNKÁNKRÓL KÉRDÉSEINKRÓL

Az Országos Széchényi Könyvtár a IV. Országos Könyvtárügyi Konferencia tükrében

Junius 2-án és 3-án zajlott le Budapesten a IV. Országos Könyvtárügyi Konferencia. Szerkesztőségünk úgy véli, hogy a Konferencia eredményeinek tükrében érdemes megvizsgálni az Országos Széchényi Könyvtár jelenlegi helyzetét és természetesen ezzel szoros összefüggésben jövőjét is.

Ezért az egyik legilletékesebbhez, a fenntartóhoz fordultunk kérdéseinkkel, amelyekre a Művelődési Minisztérium Könyvtári osztálya vezetője, Juhász Jenő válaszolt.

PP.: A Konferencia eredményei nyilván - mint az előzőekéi is - hosszabb távon fogják éreztetni hatásukat az egész magyar könyvtárügy fejlődésére. Melyek azok a pontok, amelyek szorosabban kapcsolhatók az OSZK-hoz?

JJ.: Talán furcsán hangzik, de a Konferencián elhangzottak s a levont következtetések tulajdonképpen teljes egészében kapcsolhatók az OSZK tevékenységéhez.

PP.: Hogy érti ezt?

JJ.: Mint ismeretes a könyvtárosok előtt - de remélhetőleg nemcsak előttük - a konferencia mottója, vezérmotívuma a könyvtáros szakma, a könyvtárügy "nyitása" volt az egész társadalom felé. Nem véletlen, hogy a meghívottak között kisebb arányban szerepeltek a könyvtárosok, mint a fenntartók, politikai és állami vezetők. A könyvtárügy ezen fórumon, amelyet a konferencia kínált, egységes egészként lépett fel, de nem a "társadalommal szemben", hanem éppen annak érdekében. És ebben az egységes egészben az OSZK-nak kiemelt szerepet kell játszania. Ezért mondtam, hogy a konferencia és az OSZK "kapcsolata" szorosabb, mint ahogy azt bárki is gondolná.

PP.: Ez azt jelenti, jelentheti, hogy a jövőben, különösen a vári költözés után háttérbe szorulnak az OSZK hagyományos funkciói?

JJ.: Nem! Semmiképpen sem. Az OSZK-nak a továbbiakban is elsőrendű feladata a hungarika dokumentumok felkutatása, gyűjtése, nyilvántartása, feltárása, megőrzése - és ami a legfontosabb, a használók számára rendelkezésre bocsátása.

PP.: Központi szolgáltatások?

JJ.: Ugy gondolom, az OSZK-nak azért, hogy vezető szerepe megerősödjék a könyvtári rendszerben, jelentősen fejlesztenie kell megbízhatóbbá kell tennie központi szolgálta-

tásait. De ezeken túlmenően a könyvtárközi együttműködés szervezésében erősíteni kell meghatározó szerepét. Hogy úgy mondjam, az OSZK-tól az is elvárható, s a jövőben el is várjuk - s ehhez minden tőlünk telhető támogatás meg is adunk -, hogy vezető szerepet játsszék az egész magyar könyvtárügyben.

PP.: Hogy mit kell és mit lehet tenni, az két különböző dolog. Jelen pillanatban birtokában van-e az OSZK minden eszköznek ahhoz, hogy az összes jogos követelményt ki tudja elégíteni?

JJ.: Nincsen. Hiszen a vári építkezés, akármilyen előrehaladott állapotban is van, még sincs befejezve. Ez nemcsak tárgyi feltételeiben hátráltatja a munkát, hanem etikai is. Ezt nem lehet letagadni. Ugyanakkor az OSZK felülvizsgálat felszínre hozott olyan hiányosságokat, amelyek kiküszöbölése már a költözés előtt megkezdhető, s részben meg is kezdődött.

PP.: Kérdés?

JJ.: Az is. Az OSZK vezetőinek a jövőben rendkívüli körülményekkel kell káderfejlesztési terveiket megalkotniuk, de ami még ennél is fontosabb, e terveket megvalósítaniuk. De többről van itt szó, mint káderkérdésről, hiszen a nemzeti könyvtárnak a könyvtárpolitikai kérdések és döntések, az irányítás szakmai megalapozása mellett fokozottabban kell részt vállalnia az országos /könyvtár csoportokra illetve tevékenységi formákra és területekre kiterjedő/ szakfelügyelet működtetésében is, kutató-fejlesztő-módszertani-továbbképzési tevékenységét pedig az országos könyvtári és információs infrastruktúra más központi szerveivel és intézményeivel összehangoltan kell végeznie. Mindebből látható, hogy a nagyobb követelmények jobb szervezetet, etikai és szemléleti alapállást kívánnak meg az OSZK minden dolgozójától.

PP.: Apropos, jobb szervezet. Mi újság az OSZK és a KMK kapcsolata körül?

JJ.: Ezt sokan kényes kérdésnek tekintik...

PP.: ... Miért, nem az?

JJ.: Nem. Naivitás lenne azt gondolni, hogy ha egy szervezetet meg kell újítani, bizonyos részek kihagyhatók. Az OSZK-t hozzá kell formálni a mindenképpen megoldandó feladatokhoz. Így a KMK sem maradhat ki bizonyos változásokból. Az a személyes véleményem, hogy ha arról beszélünk, hogy egységes szakfelügyelet az egész országban, a könyvtárügyi vezetés nem mondhat le arról, hogy szakmailag az egész OSZK-t ne tekintse "háttérintézménynek". S ekkor már nemcsak a KMK-ra gondolunk. A KMK feladata pl. megszervezni az ilyen vagy olyan típusu szakfelügyeleti vizsgálatot, de magától értetődik számomra, hogy pl. a kötelező példányok problémáját ne KMK-s vizsgálja, hanem az OSZK arra hivatott munkatársa. Ha egységes könyvtárügyről beszélünk, miért ne beszélhetnénk egységes OSZK-ról is?

PP.: Visszatérve a központi szolgáltatásokra, milyen fejlesztések várhatók a számítástechnika terén?

JJ.: A számítástechnika könyvtári felhasználásának terén az OSZK-nak az eddigieknél is jelentősebb és meghatározóbb szerepet kell vállalnia. Sajnos, ma Magyarországon a legkülönbözőbb automatizált könyvtári adattárak és feltárási, bibliográfiai rendszerek működnek egymás mellett. A párhuzamosságok nagyon sokba kerülnek a könyvtárakban

és az információs intézményekben egyaránt. A cél az, hogy a számítógéppel kezelhető bibliográfiai leírások közvetlenül /on-line/ vagy közvetve /kiadványban, számítógéppel kezelhető adathordozón stb./ legyenek hozzáférhetőek mind a könyvtár használói, mind a társintézmények számára. Ezzel egyidőben fel kell készülni a külföldről korszerű adathordozón érkező információk fogadására is. Sok egyéb feladatról meg lehetne itt emlékezni, ezeket is csak azért említettem, hogy érzékeltessem, hogy a Széchenyi Könyvtárnak nagy feladatai vannak a konferencia ajánlásainak megvalósításában.

PP.: Köszönöm a beszélgetést.

Lejegyezte: P.P.

*** * * * ***

Frissen doktoráltak: - Sz. Nagy Lajos

● Sz. Nagy Lajos, a KMK Hálózatfejlesztési Osztályának munkatársa 1980. őszén doktorált. Disszertációja ritka, és számunkra, magyarok számára különösen érdekes témáról készült. Mi volt a témád és hogyan kezdted el foglalkozni vele?

● Disszertációm tárgyául a finn családregényt választottam: tizenkét mű összehasonlító elemzése alapján próbáltam meg feltérképezni a műfaj finnországi elterjedését és sajátosságait. Érdeklődésemet Ulla Hauha keltette föl még 1976-77 táján, amikor az ELTE finn lektora volt. Mindkettőnk meglepetésére olyan kincsesbányába jutottam, amelynek kevéske, már meglévő vágatát sem az általam keresett "kincs" irányában építették ki, így az szinte érintetlenül várta, hogy felszínre hozzák. Az anyaggyűjtésben előrehaladva egyre inkább rá kellett döbennem arra, hogy a tárgyalási szempontjaimmal egybehangzó irodalom rendkívül kevés.

● Ezek szerint a finn irodalomtörténészek nem foglalkoztak még így együtt, családregényként e művekkel?

● Így van. S ennek egyik okát éppen abban látom, amit a műfaj tartós finnországi virágzását is lehetővé tette. Kezdetől fogva a legkülönbözőbb tárgyú és irányzatú finn regények szembeünlő sajátossága az, hogy írójuk a cselekmény keretétől a családot, a családi kört használja fel. Így azután a család sorsának középpontba kerülése - különösen mivel általában együtt jár egy-egy tájegység életformájának megidézésével is - nem választja el eléggé pregnánsan a családregényeket a rokon irodalmi terméstől. A második világháború után keletkezett családregények többsége például a családsorshoz kapcsolva ugynevezett "kényes" társadalmi és történelmi kérdéseket is elemez, így érthető, hogy az első kritikák, majd az irodalomtörténet is erről az oldalról közelítette meg ezeket.

● Milyen következtetésekre jutottál elemzésed során?

● 250 oldalas disszertációm rövid kivonata a következő lehetne: I. Finnországban a családregény európai elterjedésétől kezdve napjainkig élő, többszöri megújulásra képes műfaj

maradt. Olyan sajátos vonásai alakultak ki, amelyek alapján akár a családregegy finn változatáról, finn típusáról is beszélhetünk. 2. Legfontosabb ilyen sajátosságai a következők: a középpontba helyezett családok többsége a dolgozó osztályok valamelyikéhez tartozik; sorsuk általában emelkedő - a tizenkét műből kilencben; s végül: a mű konfliktusai általában nem a családon belül, hanem a család és a külvilág között feszülnek. Összefoglalva: ezekben a regényekben új típusú családi tablók jelennek meg.

● S hogy fogadták az eredményeket az érdekeltek, a finn irodalomtörténészek?

● Még csak a körvonalakat ismerhették meg a turku finnugor kongresszuson tartott előadásomból. Érdeklődésük és reagálásuk számomra igen megtisztelő volt - ennek eredménye többek közt az is, hogy a Parnasso című Irodalmi folyóirat még ez évben közölni fogja az eredményeket "felvezető" tanulmányomat.

● Olvasható magyarul is néhány e családregegyek közül?

● Csak kettő: Lauri Viita Moréna és Väinö Linna A Sarkcsillag alatt című műve. A hírek szerint az Európa Kiadó tervezi még Eeva Joenpelto tetralógiája első kötetének kiadását is a Finn Könyvtár sorozatban.

● Hogy jutottál hozzá a többihez és persze az egyéb szükséges irodalomhoz? Mennyi időt töltöttél a kutatással Finnországban?

● A második kérdésre válaszolok először: semennyit. A kért egyhónapos ösztöndíjat akkor kaptam meg, amikor a disszertációm már a bírálók kezében volt. Az ELTE Finnugor tanszékének könyvtára volt az egyik - a szerényebbik - bázisom, s az OSZK könyvtárközi kölcsönzési osztálya a másik. 1977-79 között sűrűn "zavartam" őket kéréseimrel, s csak a köszönet hangján szólhatok segítőkészségükről. Hasonlóképpen a kérésekkel bombázott finn könyvtárakról is, amelyek a könyvek mellett számos xeroxmásolattal is elláttak. Jó finnországi kapcsolataim és a véletlenek egyformán szerepet játszottak abban, hogy módom nyílt közben konzultálnom finn szakemberekkel is, idehaza.

● Finn kapcsolataidat említetted az ímént. Tudom, hogy disszertációd nem egyszeri véletlen kirándulás a finn irodalom területére: folyamatosan foglalkozol vele, fordítasz is. Milyennek látod belülről ezt a nálunk eléggé hiányosan ismert irodalmat?

● Élőnek, sajátosnak, de nem egzotikusnak, a világirodalom áramlataiból táplálkozóknak, a mai világirodalom szerves részének. E kissé talán kézenfekvőnek tűnő jellemzőket azzal a hazai tévhittel és még mindig meglévő gyakorlattal szemben tartom szükségesnek hangsúlyozni, amely finnugor irodalomként kezeli a finnt, többek közt oly módon is, hogy "Finnugor költészet" címen egy blokkban közli a csodálatos yögöl medveéneket, cseremiszi siratót a mai finn /és persze észti/ költők verseivel. Csak jámboran kérdezem: miért nincs soha hasonló blokk az indogermán vagy szláv költészetből, mondjuk szerb népballadák, szlovák mesék és Voznyeszenszkij-versek "részvételével"? Vagy: jónak tartanánk-e, ha a finnek a fentihez hasonló blokk végén közölnének egy-egy Illyés- és Pilinszky-verset? Tuomas Anhavának, Pentti Saarikoskonak és Paavo Haavikkónak - higgyük el végre - szorosabb a kötődése a mai világirodalomhoz, mint az ősi finnugor világhoz. A mai finn líra egyébként három évtized óta céltudatosan, de - egy-két rövidke szakaszt vagy próbálkozást leszámítva - nem keresetten modern. A költők többsége nem annyira átveszi, mint inkább átengedi magán az új áramlatokat, s így versei mélyén megőrzi mindazt, ami hosszú idő óta

sajátja a finn lírának: a töprengő-meditatív megközelítést, a természetbe ágyazottságot, a póztalan természetességet. A próza területén továbbra is regény az igazi műfajuk. Ennek mind a hagyományon alapuló, realiztikus, sőt mikrorealista, mind a modern változatai élnek. Az előbbinek a képviselői közül Väinö Linnát ismerheti a magyar olvasó, az utóbbit pedig Veijo Meri és Juhani Peltonen képviselik nálunk. Az a tény, hogy mi elsősorban kisregényeket kapunk a mai finn prózából, nem ezt a prózát, hanem kiadóink "takarékoságát" jellemzi inkább.

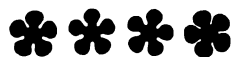
● Itt a KMK-ban a szakkönyvtárügy bizonyos kérdései a munkaterületed. Melyek most a kiemelt feladataid?

● A szakkönyvtárak két messzire nyúló csápjával – vagy inkább idegvégződéskötegével – foglalkozom: a hivatali /jogi-közigazgatási/ és az üzemi, vállalati szakkönyvtárakkal. Hogy a képnél maradjunk: az a célunk, hogy érzékenyebbé, ingerfelfogásra képesebbé tegyük mindkét típust. A hivatali szakkönyvtárak ügyében tartunk előbbre: itt a tájékoztató befejeződött, elkészült a helyzetkép, sőt a megvitatása is megtörtént. Most egy munkabizottsággal hozzálátunk a ki- és továbbépítés elveinek, irányainak, feladatainak kidolgozásához. Az üzemi szakkönyvtárakról, hálózati központjaikkal és a megyei könyvtárakkal való kapcsolataikról még épp csak megkezdtem a tájékoztatót. Ezt azonban az elmúlt évben már megelőzte egy felmérés az OMKDK szolgáltatásainak megyei könyvtári igénybevételeivel kapcsolatban, s ez bizonyos képet már a megyei és az üzemi könyvtárak közti kapcsolatot jellegéről is adott.

● Ez a munka meglehetősen távol esik a finn irodalomtól, sőt azt is mondhatnám, egészen más jellegű. Melyik számodra az "igazi" a kettő közül?

● Van, aki horgászik a napi munkája mellett, van, aki kertészkedik vagy fur-farag: tőlük is megkérdeznéd, melyik számukra az igazi? Persze ezek jóval egészségesebb időöltetések, mint az enyém, de azért nemegyszer én is pihenésnek érzem a fordítást vagy az irodalomtörténeti kutatást. Talán mert más beállítódást, másféle mozgást kívánnak az agytól, mint az itteni munka – vagy talán mert néha a finn szövegekből orromba csap a múlt tavaszi jyväs kyläi friss gyantaszag.

Kérdezte: Kenyéri Katalin

Az Olvasószolgálat munkájából

Az Olvasószolgálat sokrétű tájékoztatói feladatainak egyik érdekes színtestje volt, hogy segítséget nyújtott a magyar országgyűlési küldöttség latin-amerikai körútjának előkészítéséhez. Péter János, az országgyűlés alelnöke Jóboru Magdához, a könyvtár főigazgatójához intézett levélben köszönte meg az értékes dokumentum-együttest, amelyeket Falta Rosemarie és Kelecsényi Gábor állított össze a küldöttség számára. Különösen nagy érdeklődést váltott ki mind Venezuelában és Mexikóban, mind Kubában az a fotóalbum, amelyet Rosti Pál

készített 120 évvel ezelőtt Latin-Amerikában. Az album felvételeiről a küldöttségnek a könyvtár másolatot készíttetett, és további másolatok készülnek az érintett országok muzeumi számára is.

N. S. K.

TAJÉKOZÓDÁS

Ősztöndíjas tanulmányuton Olaszországban I.

Bár az olasz "nazionale" szó jelentése "nemzeti", a "biblioteca nazionale" jelentése mégsem azonos a mi "nemzeti könyvtár" fogalmunkkal. Olaszország történelmének hagyományai magyarázzák, hogy minden jelentős előd-államnak /Véence, Palermo, Nápoly stb./ központi könyvtára /egyetemi, vagy magán, illetve egyházi alapításból nyilvánossá vált könyvtár/ az egységes Olaszországban "nemzeti könyvtár" maradt, és ezek két legjelentősebbje vált központi nemzeti könyvtárrá /"biblioteca nazionale centrale"/. A két könyvtár nemzeti könyvtári funkcióinak megosztása is a hagyományokon alapul: a firenzei könyvtár 1747 óta működik nyilvános könyvtárként, 1870 óta részesül kötelezpéldány-szolgáltatásban, és 1886 óta /az állami tulajdonba kerülését követő évtől/ szerkeszti az olasz nemzeti bibliográfiát, míg a római nemzeti könyvtár megalapítására az olasz nemzeti egység létrejötte után került sor. Így természetes, hogy az eleve igen gazdag anyagu firenzei könyvtár kapta meg a "nemzeti könyvarchívum" feladatát, és megtartotta a nemzeti bibliográfia szerkesztésének tisztét is. Az újabb alapításu római könyvtárra pedig az /elsősorban humán beállítottságu/ általános gyűjtőkörü tudományos könyvtár funkciói hárulnak /külföldi beszerzés, könyvtárközi kölcsönzési központ stb./, valamint a nemzeti könyvtári központi szolgáltatások. Ez utóbbiak nagy részét azonban a római könyvtár épületében működő Központi katalógusok és bibliográfiai információk intézete /Istituto centrale per il catalogo unico delle biblioteche italiane e per le informazioni bibliografiche/ vette át, illetve alakította - alakítja - ki.

E három intézmény /a Kulturális és Környezeti Javak Minisztériumának közvetlen irányítása alatt/ látja el tehát a nemzeti könyvtári funkciók összességét, az alábbiak szerint.

Kötelespéldányok. A nyomda /amennyiben úgy dönt, hogy kötelespéldányt szolgáltat, és nem az 1930-as évek második feléből származó jogszabály szerinti csekély büntetést fizeti meg/ termékéből öt példányt küld be a székhelye szerinti tartomány igazgatás-rendészeti feladatokat ellátó hivatalának. Innen a példányok általában hiányosan és késve jutnak el a könyvtárakba: Firenzébe, Rómába, a tartományi "nazionale" könyvtárba, a parlament és a Kutatóintézetek Országos Tanácsa könyvtárába.

Nemzeti bibliográfia. A firenzei nemzeti könyvtárba ilymódon eljutó kötelespéldány képezi a nemzeti könyvtermés bibliográfiai feldolgozásának alapját, és ez a már önmagában is jelentős késéseket okozó módszer az átfutási idő szokatlanul nagy meghosszabbodásához vezet. Ehhez járul még az előállítás több várost magába foglaló munkamenete, a feldolgozás különféle fázisaiban a kézirat ide-oda "utaztatása". Az olasz nemzeti bibliográfia MARC rendszeren alapuló számítógépes előállítása az 1966-os firenzei árvízi katasztrófának köszönhető létét. A nemzetközi - és országon belüli - segítőkészség és jószándék vetette fel a korszerű bibliográfia-szerkesztési és előállítási mód bevezetésének ötletét, és támogatta megvalósulását. Az 1960-as évek második felében kidolgozott ANNA /Automazione Nella NAzionale - automatizálás a nemzetiben/ terv a firenzei könyvtár komplex gépesítését irányozta elő, azonban anyagi, szervezési és - nem utolsó sorban - szemléleti okok miatt csak a nemzeti bibliográfia számítógépesítésére /az ANNAMARC rendszer kidolgozására és üzembeállítására/ kerülhetett sor. Így - bár a beérkező könyvek feldolgozását természetesen csak a bibliográfiai részleg végzi - a bibliográfia és az egyebekben erősen hagyományos működésű könyvtár szinte "elidegenedett" egymástól.

"Olaszországban az a szó, hogy 'könyvtár', csak öreg fóliánsokat, kódexeket, kéziratokat, régi és ritka nyomtatványokat jelent" - panasolta egy könyvtáros /aki egyébként egy műemlék-könyvtárban dolgozik/, és magam is ezt a szemléletet tapasztaltam. Ebben a közegben a számítógépes nemzeti bibliográfia voltaképpen nem csak az azt szerkesztő könyvtár, hanem az egész olasz könyvtárügy általános színvonala fölött áll.

Központi cédulaellátás. A sokszáлу olasz könyvtárügy bonyolultságához képest a központi cédulaellátás megoldása meglepően egyszerű. A nemzeti bibliográfia havi füzetekben megjelenő címleírásokat nyomtatják katalóguskartonra is, azaz a kurrens nemzeti bibliográfia füzet és cédula formájában egyaránt megjelenik. A cédula-anyagot az állami könyvtárak ingyen, más könyvtárak előfizetésre kapják. A már említett okok miatti késedelmes megjelenés azonban nem teszi elkerülhetővé a könyvtárak saját feldolgozó tevékenységét. Egy részük ideiglenes feldolgozást végez és az utóbb érkező nyomtatott cédulával kicseréli az ideiglenes leírást, mások ezt csak saját feldolgozásuk ellenőrzésére, verifikálására és a legkevésbé frekvenciált katalógus építésére használják.

Olvasószolgálat. Mindkét központi nemzeti könyvtár legfőbb gondja, hogy rendkívül erős olvasóforgalmát ki tudja szolgálni. Rómában - az új épületek szinte fantasztikus helybőségében /v.ö. Somkuti Gabriella utijelentése, 1978/ - ez elsősorban a személyzet hiányában jelentkezik /mindössze 350 dolgozó, szemben pl. a hasonló nagyságrendű japán parlamenti és nemzeti könyvtár 800 feletti létszámával/, és a nemzeti könyvtári állomány "tönkrehasználatának" veszélyével is jár. Még súlyosabb a helyzet Firenzében, ahol -

bár elvben a nemzeti könyvtermés megőrzése az elsődleges cél - a köteleespéldányként kapott egyetlen példányt kell az olvasók, sőt, kölcsönzők rendelkezésére bocsátani. A könyvtár kapuját gyakran kell - talán éppen az igényesebb kutató előtt - bezárniuk, "telt ház" miatt. A firenzei könyvtár már minden rendelkezésére álló helyet elfoglalt, raktárának egy része "átcsorgott" a szomszédos Santa Croce kolostor egyik szárnyába, a nemzeti bibliográfia gépesítési csoportja az udvaron emelt melléképületben található, és jóformán a köteleespéldány-csomagok fogadása, bontása is állandó gondot okoz már.

A rendkívüli olvasóforgalmat mindkét könyvtárban általában az olasz könyvtárügy elhanyagolt állapotával, az egyetemi könyvtárak nem kielégítő működésével, a különféle fenntartású könyvtárak koordinálatlanságával magyarázzák. Firenzében nincs városi könyvtár. Rómában ötvenegynéhány kisebb nyilvános /a.m. közművelődési/ könyvtár működik, de nincs olyan központi jellegű nagy könyvtár, amely ezek irányítására, koordinálására lenne hivatott.

A két központi nemzeti könyvtár állományát a könyvtárközi kölcsönzési forgalom is erőteljesen igénybe veszi. Ennek decentralizálására szellemes megoldást találtak a nemzeti bibliográfia szerkesztői. Mivel a köteleespéldányok területi elvű szolgáltatásából adódóan egy könyv származási helyének megjelölése egyben egyik biztos lelőhelyét /a tartomány központi könyvtárát/ is jelöli, a nemzeti bibliográfia havi füzeteiben egy proveniencia-mutató is megjelenik. Ezáltal a nemzeti bibliográfiai füzetek egyuttal a kurrens olasz könyvtermés lelőhelyjegyzékeként is használhatók. Ettől azt remélik, hogy legalább a megjelenés helye szerinti tartományból nem fognak könyvtárközi kölcsönzési kérések a központi nemzeti könyvtárakhoz érkezni.

Mohor Jenő

Kiállításokról egy kongresszus kapcsán

1981 márciusában részt vettem az OISTT /Organisation Internationale des Scénographes et des Techniciens du Théâtre/ Berlinben megrendezett 6. kongresszusán. Témája, A színház mint kommunikációs központ, annyira általános volt, az egyes szekciók pedig annyira speciálisak, hogy a kongresszusok általános gyakorlata szerint kevés igazán érdekes vita alakult ki. A hivatalos program azonban több olyan rendezvény és kiállítás fakultatív megtekintését biztosította, amelyek túl a felületes impressziókon éppen az adott közönségnek szakmai továbbtanulást, élményt jelentettek.

A Berliner Ensemble makett-kiállítása, a berlini és potsdami diszlet- és jelmeztervezők munkáinak gyűjteményes kiállítása Bild und Szene /Kép és jelenet/ címen, illetve az 1979-es prágai szcenikai quadriennálén aranyérmert nyert Angol diszletművészet c. rendezvény és kiállítás elsősorban a szakmai közönséget vonzotta, a színházművészet, színházi

látvány kiállíthatóságának kérdéseit feszegette. Nem így két további program. Mind Karl Friedrich Schinkel gyűjteményes kiállítása, mind a meiningeni hercegi színház díszletének bemutatója Lipcsében nemcsak a szűkebb szakmán, de az NDK határain is tulmutató érdeklődésre tarthat számot. Az Altes Museum teljes alapszintjét elfoglaló Schinkel kiállítás a maga sokoldalúságában kívánta bemutatni a 19. század elejének egyik nagyhatású, stílussteremtő művészt. Mindenre kiterjedt a rendezők figyelme. A kiállítás érzékeltette a mester, Friedrich Gilly francia forradalmi építészeti tanulságokat közvetítő hatását; bemutatta a fiatalkori, francia- és olaszországi tanulmányokat feldolgozó archeológiai vázlatokat, romantikus-heroikus tájképeket; a feleségét és gyermekeit ábrázoló bensőséges portrékat; a korai, gótizáló tendenciákat mutató romantikus terveket; az 1810-es évek közepétől készített nagyszerű színházi díszleteket; Berlin és környékének építészeti megújulását hozó reprezentatív épületterveit; az athéni Akropoliszra tervezett hatalmas királyi palota és a cárnő számára megálmodott krími Orianda kastély ideális tervsorozatát; az építészeti oktatást segítő tanulmányrajzait; a korszak még kialakulatlan műemlékvédelmi gyakorlatára jellemző rekonstrukciós törekvéseit; az iparművészet és belsőépítészet számára készített terveinek sorát. A berlini udvar reprezentációs igényeit messzemenően kielégítő művész munkásságának feltérképezésekor e terület újrafelfedezése hozta számomra a legátütőbb élményt. Butor, porcellán, öntöttvas stb. tervei egyszerűségükkel és funkcionalizmusukkal a 20. század fordulójának szecessziós iparművészeti törekvéseit idézik. Ezt a szubjektív benyomást még fokozta az az igen szépen és következetesen megvalósított kiállítási elv is, miszerint a tervek mellett bemutatták a kivitelezett tárgyakat, az elpusztult enteriőröket fotók idézték. Külön teret kapott a kiállításon Schinkel színháztervezői tevékenysége a most rekonstrukció alatt álló Königliches Schauspielhaus am Gendarmenmarkt terveinek bemutatásával.

S ahogy a Tárhoz illik, még néhány szót Schinkel és a színház kapcsolatáról. Színpadi tervezői munkássága Brühl gróf intendánssága alatt bontakozott ki, aki 1815-ben vette át a berlini királyi színházak vezetését. Egyik legnagyobb érdeme az ún. kosztüm- és díszletreform bevezetése volt. A történettudományok és az archeológia fejlődésével párhuzamosan kezdtek a kosztüm- és díszlettervezésben a korhűség szempontjai érvényesülni. A színház a közönség tudományos képzését is szolgálja – hirdette Brühl –, s mint ilyenek alapvetően fontos feladata a történelmileg hiteles környezet /díszlet, jelmez/ megteremtése. Schinkel 1816-tól vett részt a díszletreform megvalósításában. 1816-ban a Varázsfuvola, 1817-ben a Don Carlos díszletét tervezte, 1821-ben az újjáépített Schauspielhaus megnyitására az Iphigenia terveit készítette el. 1819-ben kifejtett nézetei tükrözik a színpadi tervezéssel szembeni elvárásait. A jó tervezőnek ismernie kell minden kor és nép építészetét, történelmét, régészetét, ismernie kell a perspektiva és a kolorit-használat titkait, jártasnak kell lennie a festészet valamennyi ágában, de különösen az architektúra- és a tájképfestésben, ismernie kell a földrajzot és a növénytant, – mégpedig azért, hogy mindig a kornak és a népnek megfelelő formákat, növényeket és sziklákat ábrázolja a színpadon. Az elméleti elvárásoknak Schinkel mint tervező messzemenően eleget tett. Gazdag fantáziával megalkotott monumentális, egyszerre klasszicizálóan áttekinthető és romantikusan titokzatos díszlettel a korszak színpadi tervezésének legszebb

emlékei, iskolateremtő mintái, amelyeknek folytatását a romantika varázsa nélkül, igaz a historismus száraz de megbízható történeti pontosságával a meiningeni herceg színházának szcenikai gyakorlata jelentette.

Azt hiszem az utóbbi évek legnagyobb színház történeti jelentőségű felfedezése a meiningeni színház padlásán és raktáraiban 1976-ban megtalált tárgyi emlék-együttes /több mint 200 eredeti, 1870-1880 körül a coburgi Brückner díszletfestő műhelyben festett díszlet, kulisszák, háttérfüggönyök, ívek, továbbá jelmezek és kellékek/ amelynek a segítségével feleleveníthető a korszak nagyhatású színházának működése. Csak lexikon-címző szinten, miről is volt szó tulajdonképpen? 1874-1890 között a kis, jelentéktelen hercegség színháza a világ egyik legelső, nemzetközi hatását tekintve az első színháza volt. A "meiningenizmus" jelentette az irodalmi igényű műsor-összeállítást, az együttes játéknak és a tömegjeleneteknek gondos kimunkálását, a színpadi környezet /díszlet, jelmez, kellék stb./ archeológiai és történeti kutatásokra épülő hitelességét és stílus-egységét, globálisan a rendezés szerepének a megnövekedését. A herceg által szervezett színház a maga korában képviselte mindazt ami a korszak művészetét és társadalmának vezető, nagypolgári rétegét foglalkoztatta: emelkedett igényeket kielégítően irodalmi, a történeti tudományok eredményeit felhasználóan historizáló, kellék- és anyaghasználatában lenyűgözően gazdag, világkörűl utjai, vendégjátékai segítségével expanzív színház volt. Az adott időszakban 38 európai városban játszottak, összesen 2591 előadást tartottak. Megfordultak Berlinben, Wrocławban, Drezdában, Lipcsében, Londonban, Pétervárott, Moszkvában, Kijevben, Odesszában, Triesztben, Bazelben és Budapesten, továbbá az amerikai kontinensen, mindenütt hatásuk alá vonva a helyi színjátszást. Magyarországon négy ízben jártak, 1875-ben, 1879-ben, 1881-ben és 1888-ban a Gyapju utcai /ma V. Báthori u. 24. sz. ház helyén állt/ Német Színházban tartották előadásaikat. Hatásuk alatt rendezte Paulay Ede Az ember tragédiáját a Nemzeti Színházban, készítette el Eszterházy Miklós Zichy Mihály tervei alapján a Tragédia díszleteit a bécsi színházi világkiállítás számára 1892-ben, s ezekben a díszletekben és a meiningenizmus szellemében rendezte Hevesi Sándor is a Vigszínház-Népoperában 1908-ban a művet. A színházi díszlet- és jelmeztárak felújítására, reformjára irányuló törekvések a század végén szinte az egész világon a meiningeniek szellemében történtek. A meiningeni "lelet" valóban színház történeti jelentőségű. A korszakból hasonló gazdagságú anyag sehol sem maradt fenn. Vagy talán ugyanugy a helyszínen "lappang", mint Meiningenben? Az Operaház kosztümtárát még gr. Keglevich István intendáns ujítottatta fel a meiningeniek hatása alatt, a díszleteket Spannraff Ágoston, Lehmann Mór, Némény Jenő tervezte. Az Operaház épületét Julius végéig kell kiüríteni, tárainak fölös, elavult anyagát leselejtezni. A szövegek könyveket és a kottákat a Színház- és a Zeneműtár veszi át.

Belitska-Scholtz Hedyig

Régi magyar diákok nyomában ...

Kéthetes hollandiai ösztöndíjas tanulmányutamat azzal a céllal kértem, hogy 17-18. századi magyar diákok hollandiai egyetem-járásának írásbeli dokumentumait kutassam, elsősorban nyomtatásban megjelent disszertációkat, disputákat.

Megérkezésem után - a hollandiai partnerek nem várják az embert az állomáson vagy a repülőtéren - a kijelölt szállodában már várt a nevemre szóló nyomtatott program. Négy kötött programon illetve látogatáson kívül teljesen rábízta, hogy egy-egy intézményben, muzeumban, könyvtárban mennyi időt töltek és az időmmel hogyan gazdálkodom.

Igyekeztem időmet jól kihasználni, bár természetesen igazodnom kellett a Hollandiában általános munkarendhez, amely szerint a könyvtárak 9-kor vagy 1/2 10-kor nyitnak, 1 és 2 között zárva tartanak és naponta csak 5-ig vannak nyitva. Öt óra után és szombaton már csak az általános olvasóteremben az előzőleg félretett könyveket lehetett olvasni. Ezzel a lehetőséggel éltem is, de munkám elsősorban a katalógusterem és a kéziratári olvasóterem nyitvatartásához kellett, hogy igazodjak.

Hosszu időt töltöttem a leideni Egyetemi Könyvtárban, itt megismerkedtem azokkal a forrásokkal, amelyek az ott tanult diákokkal kapcsolatosak. Feltehetően ezeket a forrásokat használták azok a múlt századvégi magyar kutatók, akik a leideni egyetem magyar hallgatóinak névsorát összeállították.

Nemcsak Leidenben, hanem más könyvtárakban is tapasztaltam, hogy a cédulák nem katalógusfiókokban vannak, hanem kis zsebkönyv-alaku kötetekbe fűzik a cédulákat, ez aztán tetszés szerint bővíthető is, - és gerincükkel kifelé helyezkednek el szorosan egymás mellett egy egész termet betöltő falon illetve polcokon. A keresés kicsit lassabban megy, mint a nálunk megszokott fiókokban, márcsak azért is, mert 150-200 cédulánál több nem fér el egy ilyen kis kötetben, így gyakran kell váltogatni őket, másrészt a bennük való lapozgatáshoz is két kéz kell.

Az 1711-ig Leidenben tanult magyar diákokat összevetettem az általános betűrendes katalógussal, és kb. 50 Leidenben fellelhető címet találtam, közülük olyanokat is, amelyek az RMK III-ban nem szerepelnek. Címleírást készítettem a talált tételekről, és feljegyeztem leideni könyvtári jelzetüket, hogy ennek alapján később esetleg másolatot kérhessünk állományunk teljesebbé tétele érdekében.

Program szerint látogatást tettem a Hágai Királyi Könyvtárban, ahol P. A. Tichelaar a könyvtár igazgatóhelyettese fogadott, és mutatta meg az olvasótermet, a katalógusokat, ismertette a könyvtárat, beszélt jelenlegi elhelyezésükről és a novemberben elkészülő modern épületbe való költözésükről. A rendelkezésemre álló rövid idő alatt bepillantottam a hágai Királyi Könyvtárban lévő központi könyvkatalógusba, ahol kb. 30 magyar vonatkozású címet sikerült kigyűjtenem. Kértem, hogy egy más alkalommal hadd láto-

gassam meg a Régi Nyomatványok Osztályát, ahol – amint Mr. Tichelaartól megtudtam – "imprint" katalógust is szerkesztenek. Erre a külön látogatásra másnap került sor, amikor is De Wolf ur, az osztály vezetője beszélt az osztályon folyó munkáról és a néhány éve elkészült, cédulaformában hozzáférhető imprint /nyomdai/ katalógusról, amely azonban csak a hágai Királyi Könyvtár anyagát tartalmazza. Praktikus okokból külön tartják a 16-17. század és külön a 18. század anyagát, nyomdahelyenként /városenként/ és azon belül műhelyenként ill. nyomdászok szerint következnek a címek.

Terv szerint fokozatosan városenként feldolgozzák a németalföldi nyomdák kiadványait monográfiák formájában, egységesített, rövidített címfelvétellel, az u.n. STCN-módszerrel. Ebből az első kötet már el is készült, és a Hoorn városában megjelent kiadványokat tartalmazza /a könyvet az OSZK is beszerezte/.

Egy alkalommal – ugyancsak a számomra összeállított program keretében – látogatást tettem Hágában lévő Meermano-Westreenianum Könyvmuzeumban. Itt Ekkart ur, a gyűjtemény vezetője beszámolt a könyvmuzeum munkájáról, alkalmam volt megnézni egy időszak kiállítást és bemutatta állandó kiállításukat is. Gyűjteményük általános muzeumi jellegű, alapját magángyűjtemény képezi, amelyben egyiptomi régészeti leletek, festmények, táblaképek, szobrok egyaránt találhatóak, a hangsúly mégis a kéziratokon, régi könyveken és könyvészeti ritkaságokon van. Az ősnymatványok mellett számos Elzevir könyvet is láttam. Ma már a gyűjteménynek csak ezt a könyvmuzeum részét gyarapítják, méghozzá nagyon szigorú elvek szerint, minthogy az adományozónak erre nézve még ma is tiszteletben tartandó kikötései voltak. Azt azonban a gyűjtemény céljának tekintik, hogy a jelenkor megőrzésre méltó szép könyvei ugyanúgy képviselve legyenek a gyűjteményben, mint a régi korok emlékei. Ritkaságaikból állandóan változó időszak kiállításokat rendeznek az erre a célra rendelt három teremben, így a könyv-muzeumba bekerült kötetek nem merülnek feledésbe, időről időre kiállítás formájában megtekinthetők. Éppen ezek a kiállítások teszik vonzóvá a gyűjteményt az adományozók számára, akik, amint Ekkart ur elmondta, szívesebben ajándékozzák könyveiket egy olyan könyvmuzeumnak, ahol éppen a gyűjtemény bemutatása a cél, mint általában könyvtáraknak, ahol attól tartanak, hogy adományaik a raktárban süllyednek el. Maga a muzeum ma is az adományozó egykori palotájában van.

Leiden és Hága után a fennmaradó két napot az amsterdami Egyetemi Könyvtárban való kutatással töltöttem, ahol a franekeri egyetem magyar hallgatóinak magammal hozott jegyzékét hasonlítottam be az általános katalógusban, meglepően jó eredménnyel: közel száz olyan címet találtam, amely franekeri nyomdahelyű, magyar hallgató által írt disputa. Hogy Amsterdamban ilyen számban találhatóak a franekeri egyetem disputái, az valószínűleg annak tulajdonítható, hogy Franekerben jelenleg nincs egyetemi könyvtár /sőt maga az egyetem is megszűnt a 18. század folyamán/ és az egyetemre vonatkozó anyag egy része az amsterdami Egyetemi Könyvtárba került. Az 1623-tól 1711-ig itt járt magyar hallgatók nevét a katalógusban végighasonlítottam, de mint Leidenben, itt sem tudtam időhiány miatt megnézni az 1711 utáni anyagot, bár ami véletlenül kezembe került, azt kigyűjtöttem. Ez tehát még további elvégzendő feladat.

Ugyancsak elvégzendő feladat még az utrechti és groningeri – szintén többszáz – magyar hallgató névjegyzékének végighasonlítása. Mivel hollandiai könyvtárakba viszonylag

ritkán jutunk el, ezért kicsit részletesebben kitértem a még elvégzendő munkákra, hátha hasznát veszik azok, akik a jövőben tanulmányuton Hollandiában járnak.

V. Ecsedy Judit

MULTUNK ÖRÖKSÉGVÜNK

Halász Gábor tizennyolc éve az OSZK-ban

Halász Gábor, a magyar esszéírás és irodalmi kritika egyik legnagyobb mestere 1901 július 4-én született Budapesten. 80 éves lenne - ha a kor kegyetlensége 1945 februárjában, a sopronmegyei Balfon, nem vetett volna véget életének.

Halász egyetemi tanulmányai végeztével mint állami ösztöndíjas 1925-1926-ban Párizsban dolgozott, majd hazatérése után az Országos Széchényi Könyvtárba került, s itt is maradt 1944 végéig.

Akik a huszas évek végétől a negyvenes évek elejéig megfordultak a Széchényi Könyvtárban, soha nem feledhetik el azt a magas, karcsu, fehérköpenyes, mindig választékosan, de valamiféle konzervatív szigorral öltözködő könyvtárost: a "meredek ember"-t, aki kisé "biccentgetve járt, mint a tudós madarak a mesében." "Nagyon jól állt neki a Széchényi Könyvtár" - írta róla visszaemlékezésében Cs. Szabó László.

Könyvtári szolgálatba lépésekor a Kézirattár munkatársa, mondhatnánk "mindenese" lett: szerzeményezett, naplózott, katalogizált, tájékoztatásokat adott. Finom, vékony betűinek ezreit ma is őrzik a Tár különféle nyilvántartásai /többek között a Thallóczy-hagyaték, Kertbeny Károly, Haynald Lajos, Pulszky, Apponyi Sándor, a Fraknói - Ipolyi - Rómer levelezés földolgozását végezte/. Hogy az időben is ugorjunk: Krudy Gyula kéziratot műveit is ő naplózta. Fitz József főigazgató megbízása alapján részt vehetett az Admonti-kódex megszerzésére vonatkozó tárgyalásokban és a XII. századi nagybecsű dekretumot a 71/1934. sz. alatt ő vezette be Kézirattárunk növedéki naplójába.

Kézirattári munkája mellett részt vett tájékoztatási feladatok megoldásában, a könyvtár legjelentősebb kiállításainak rendezésében is. Kiválóan tudott angolul és franciául, ezért külföldi látogatókat vezetett és fordításokat is készített. Messze megelőzte a jóval későbbi könyvtári gyakorlatot, teljes értékű "szakreferensi" szolgálatot látott el.

Gyakorlati könyvtárosi munkájával párhuzamosan szakmájának elméleti kérdéseivel is foglalkozott. Kézirattári elvi - immár oktatói szinten - végzett munkája egy, az idősebb nemzedék számára még ma is feledhetetlen előadássorozatban kapott nyilvánosságot: a Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesületének 1937-ben és 1938-ban rendezett könyvtárosképző tanfolyamán ő adta elő az ujkori kéziratokról, azok feldolgozásáról szóló tanulmányt. Ezt az előadást is pontos szakmai tudás, világos rendszerezés, tiszta értelem jellemezte.

A kézirattári évek után a főigazgató - egy időre - más, korszerű feladatok megoldásával bízta meg: a harmincas évek közepén, Goriupp Alisz helyetteseként, neki kellett az elavulttá vált olvasótermi kézikönyvtár anyagát felújítani, katalógusait megszervezni, s egy frankfurti látogatása során a katalógus-cédulák adréma-rendszerű sokszorosítását tanulmányozni.

Nyomatványtári munkájának kitűnő teljesítése után ismét visszakerült a Kézirattárba, sőt Fitz József 1943-ban megbízta a Kézirattár, valamint a muzeális gyűjtemények vezetésével is.

Közben írta ragyogó esszéit és kritikáit, a Nyugat, un. második nemzedékének egyik vezető egyéniségévé vált holtáig. Hü barátja, Szerb Antal társaságában. Baumgarten-díjat kapott s 1938-ban adta ki "Az értelem keresése" című, kényes izléssel összeválogatott esszé-gyűjteményét. És a további munkák: Justh Zsigmond naplójának kiadása, az angol irodalom "kincsházának" megjelentetése, Madách összes műveinek közzététele. E rövid emlékezés keretében lehetetlen munkásságának egyéb kiemelkedő eredményeit ismertetni.

Halászt "származása" miatt /zsidó anya, református apa, aki valamivel megkésett fia adoptálásával/ 1943-ban hívták be először munkaszolgálatra, de Fitz József főigazgató Kozocsa Sándor és Goriupp Alisz közreműködésével, Nagybacsoni Nagy Vilmos ny. honvédelmi miniszter segítségével még ki tudta szabadítani a rabszolga munkából. Ujra dolgozhatott szeretett könyvtárában, ahol 1944 elején Fitz József - szinte tüntetésszerűen - Kossuth Lajos halálának 50. évfordulójára, március 20-ra tervezett emlékkieállítás megrendezésével éppen őt bízta meg. Nagy kedvvel és hozzáértéssel állította össze a kiállítás anyagát. A megnyitás azonban az utolsó pillanatban elmaradt a március 19-i náci invázió miatt.

Ami ezután következett, már reménytelen küzdelem volt Halász szabadságáért, majd életéért. Fitz főigazgató először kivételes mentességet kért számára. 1944. nyarán még szabad volt, de július 11-én az akkori "kultuszminisztérium" már nyugdíjazta. Ekkor Fitz József újabb akcióba kezdett: Halász Gábor drámai hangvételű kérvényét igen bátor kiállításnak számító pozitív jellemzés kíséretében elküldte az akkori belügyminiszternek, sőt személyesen is eljárta érdekében. De a náci-nyilas terror hónapjaiban mindez már nem vezethetett eredményre: Halász Gábort barátaival, Szerb Antallal és Sárközi Györggyel együtt munkaszolgálatra hívták be. Mivel 1944 november végéig Budapesten volt, illegalitásba vonulhatott volna. Erre biztatták barátai és könyvtári kollégái is. Válasza: "Nem tudok törvényen kívül élni, nem tudok bujdosni..."

1944 november 26-án Balfra hurcolták el sorstársaival együtt. Az itteni lét már maga a pokol. Éhség, kínzás, fagy, tifusz végzett ezzel a kiváló humanista íróval és emberrel. Barátaival együtt közös, jeltelen sírba hantolták el. Mondják, élete végéig egy

Shakespeare-kötetet rejtegetett, és ha volt egy perce, ezt olvasgatta.

Halász utóélete? Emlékezetes Széchenyi-tanulmányában írta: "Prófétának a kortársak kiáltanak ki, szentté az utókor avat." Igaza volt - bár nem önmagára értette. Amíg élt és írhatott szinte profétának tekintette őt a kortárs író és olvasó. A martirium pedig csakugyan világi, humanista "szentté" avathatta volna, ha léteznék ilyen szertartás.

Életművének sorsa is jellemző volt. "Az értelem keresése" 1948-ban jelent meg második kiadásban Keresztury Dezső bevezető tanulmányával. Ezután - a Rákosi-évek alatt - csend és hallgatás vette körül Halászt és életművét. De a személyi kultusz múltával írásainak új kiadásai és a munkásságát értékelő tanulmányok is sorra napvilágot láttak. Válogatott írásainak mintegy 800 oldalas kiadása - Véber Károly szerkesztésében és tanulmányával, Kozocsa Sándor bibliográfiájával - 1959-ben jelent meg. A válogatott művek második kiadása 1977-ben látott napvilágot, Véber és Kozocsa közreműködése nélkül. Ez az összeállítás, bár bővítettnek vallja magát, ugyanakkor - sajnos - szűkített is: elég sok írás kimaradt belőle, ami még az 1959-es kötetben olvasható volt. A feladat adott: Halász Gábor valamennyi munkájának megjelentetése - kihagyás nélkül.

Befejezésül Halász Gábort idézzük: Ilyés Gyuláról szólván így fogalmazott: "Csak a legnagyobb teljesítmény segít továbbjutni a lélek utvesztőiben".

Ez a "legnagyobb teljesítmény" volt Halász vállalása és életművének értelme.

Haraszthy Gyula

Miről írt a Hiradó huszonöt évvel ezelőtt?

Jövőre huszonötödik évfolyamába lép lapunk, az OSZK Hiradó. Megemlékezés helyett szerkesztőségünk sorozatot indít: az első évfolyamokból válogatott színes, humoros írásokkal kíván kedveskedni az olvasóknak.

Titokban felvett magnetofon-jegyzőkönyv alapján nyilvánosságra hozzuk a KMK-ban rendezett vita főbb pontjait.

I-----Z-----: Megkérdeztem 3742 fiatalot, 1867 fiút és 1875 lányt, hogy mit tudnak

József Attiláról. Egyikük sem hallotta még ezt a nevet. Azt is megkérdeztem tőlük, hogy ki volt Petőfi Sándor. 3739-en ő róla sem hallottak, de hárman azt felelték, hogy valami író volt. Ennek alapján megállapítottam, hogy a József Attila olvasómozgalom elterjesztésére nincs megfelelő alap a megyében, viszont igen biztatóak egy lendületes, széleskörű, elmélyült, magasszintű Petőfi Sándor olvasómozgalom kilátásai.

P---|-----: A dőripusztai sajtógyár szerencsétlen dolgozói már lelkibetegek a fertelmes sajtuszagtól. Hajlandók volnának kapcsolódásképpen bármilyen tanfolyamon résztvenni - a gyártól minél távolabb. Legjobban szeretnék labdarugó játékvezető, vagy tangóharmonika tanfolyamot végezni, de ha minden kötél szakad, esetleg képesek volnának könyvtárosi tanfolyamra is jelentkezni.

SZ----- J----: Itt pesti jól berendezett lakásban él sem tudtam képzelni, hogy milyen agrotechnikai elmaradottság dul odalent a területén. Azok az állami gazdaságbeli fejlődőanyagok, akiknél tapogatóztam, egyáltalán nem ismerik a tejhozam emelésének szakirodalmát. Nyomatékosan figyelmükbe ajánlottam Ranganathan alapvető szelektív bibliográfiáját a pandzsebi fejlődőanyagok tapasztalatairól. Együttal mintafejési bemutatót is tartottam nekik. Most már tudják, hogy kell.

SZ---- F-----: A megyében a legszorgosabb kutatással sem találtunk egyetlenegy könyvet sem. Azt beszélnek, hogy a múlt század hetvenes éveiben átjött valami kalendáriumárus a szomszéd megyéből, de az erdőben agyonütötték, mielőtt egyetlenegy naptárt is eladott volna. Így hát a megye azóta is könyvmentes.

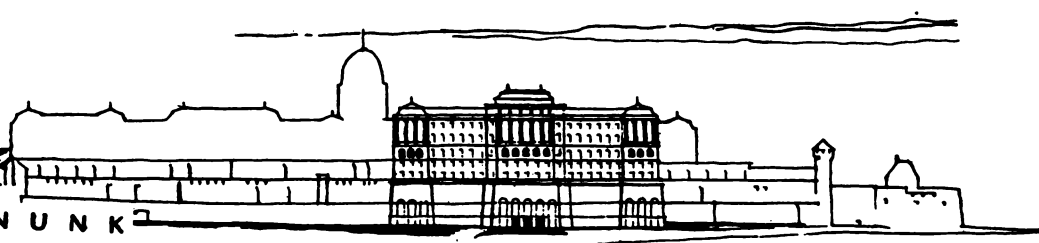
Volt egy izgalmas élményünk is. Egy falusi iskola előtt elmenve, a nyitott ablakból versmondást hallottunk. Csak nem? Ha vers van, könyvnek is kell lenni. Bementünk az udvarra. Az ámbituson ott állt egy öreg szuszék. Korábbi védéki tapasztalataink alapján mindjárt sejtettük, hogy ez a községi könyvtár. De nem. A pedellus tartott benne árpát a tikoknak. Bementünk a tanterembe, hogy a versmondás forrásának utánanézzünk. Kiderült, hogy ott is hiába kerestünk, mert a gyerekek a könyv nélkülit mondták. Most már biztosak voltunk benne, hogy felfedeztük a könyv nélküli megyét.

S----- |-----: Az a baj, hogy a nagy tervek összemennek, mint mosásban a vászonnadrág. Már 1945-ben készült egy terv, hogy a bedőglött harckocsikat bibliotankokká kell átalakítani. Megvolt a beadvány, költségvetés, tervrajz lépegető bibliotankavátorok sorsozatgyártására. És mi lett a tervekből? Csináltak három kis bibliocigit. Nem akarok csunyát mondani, de ez így van.

B----- R----: /lelkesen/: Hát elvtársak, akkor legszebb kilátásaink vannak. Tegye meg a brigád a javaslatát. Tiszta lappal indulunk, nem akadályozza a munkát semmiféle előzmény, helytelen beidegződés, semmiféle könyvanyag. Előre bátran a Q-megyei könyvtárügy felvirágoztatásáért. - Magnetofonkezelő: V.B.

Érülő

ÚJ OTTHONUNK

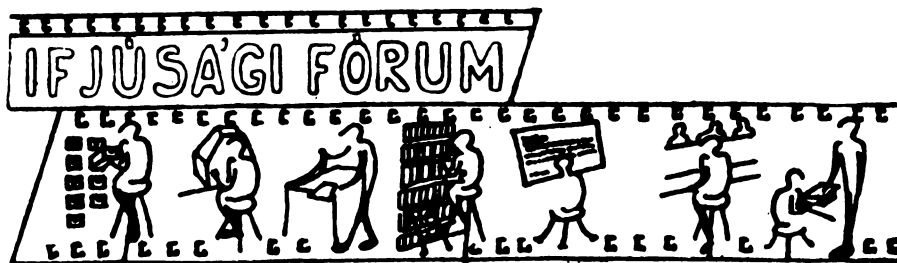

A központi restauráló műhely a Várban

A Magyarországon található Corvinák egy részének nagy port felvert mikroorganikus fertőzése - szerencse a szerencsétlenségben - nagyot lendített előre a régóta tervezett országos, központi restauráló laboratórium megvalósításán. A megoldás keresésének korai szakaszában fény derült már arra, hogy külföldön sem igen található ilyen nagyságrendű munka elvégzésére elegendő pergamen-restauráló kapacitás - a híres római Gallo Intézet például egyetlen pergamen-restaurátort foglalkoztat -, hazánkban pedig egyedül az Országos Széchényi Könyvtár rendelkezik olyan szellemi és technikai felkészültséggel, amely a szükséges szintre fejleszthető. Így született meg végül a határozat, amely szerint létre kell hozni az országos restauráló laboratóriumot, s ennek a nemzeti könyvtár szervezeti keretein belül, annak budavári épületében már a palota egészének építészeti befejezése és átadása előtt üzemelnie kell. Előreláthatóan jövő év első felében meg is kezdli működését a déli szárnyon a harmadik szinten erre a célra leválasztott helyiségekben.

A telephely megteremtésén kívül gondoskodni kell a szellemi és technikai feltételekről is. A laboratórium létszámigénye hét fő restaurátor szakmunkás. A státusokat az Országos Széchényi Könyvtár 1982. januárjától kapja meg, ezeket a már jelenleg is a könyvtárban dolgozó restaurátorok közül kiválasztott, erre a munkára alkalmas személyekkel és egy új vegyészrel tölti be. Arra az időre, amíg az Egyetemi Könyvtár Corvináinak restaurálása folyik, a műhelyben dolgozik majd az Egyetemi Könyvtár egy munkatársa is. A restaurálási munkát majd ténylegesen végzők számára olyan restauráló műhelyek és kutató intézetek felkeresésére, ahol pergamen-restauráló tevékenység, illetve ilyen irányú kutatások folynak. A berendezések tekintetében a könyvtár már megrendelte a laminátort és a Vinyector berendezést. A papírszárító- és vegyi-fülkéket, a vízfürdőt és az áztató medencéket előreláthatóan a vári beruházás, míg a többi eszközt, gépet és műszert az OSZK terhére kell megrendelni. Az utóbbi, mintegy 380 ezer forintos beruházási keretre a könyvtár írásban kéri a fedezet biztosítását a Minisztériumtól.

Frissem doktorált

- Beszélgetés Balogh Judittal -

Balogh Judit, a Gyarapítási Osztály munkatársa 1980-ban védte meg a "Hidnyelvi rendszerek szerepe az idegen nyelvek oktatásában" című disszertációját. Az OSZK Híradó nevében arról érdeklődöm, hogyan készült el ez a dolgozat?

- Nagyon lassan. Majdnem négy évig írtam. Kedves professzorom, dr. Balázs János szerint mindenki, aki csinál valamit, időről-időre felülmulja önmagát - csak a lusta ember felülmulhatatlan. Ennek jegyében az én koncepcióm kétszer változott meg alapjában a négy év folyamán, de kisebb pályamódosításaim is voltak.

- Mi adott indítást ehhez a munkához?

- Először - ez 1975 tavaszán volt - írtam egy eszperantó programozott tankönyvet a Szövetség megbízásából. Miközben azon dolgoztam, rájöttem, hogy az eszperantó kiválóan betölthetné az első, iskoláinkban tanított idegen nyelv szerepét; részben mert nyelvtanoroppant egyszerű, részben pedig azért, mert ez a zseniális "találmány" mind lexikal, mind grammatikai téren a nálunk tanított indoeurópai nyelvek esszenciáját adja.

- Hogyan jutottál el a doktori disszertáció gondolatáig?

- Szerdahelyi professzor ur biztatott, hogy írjam meg a témát doktori értekezés formájában. A "mű" azonban, amely megvizsgálta jónéhány nyelvi jelenséget négy indoeurópai nyelvben, valamint az eszperantóban és levonta a fent már ismertetett konkluziót, valahogy nem akart megállni a lábán. Írtam tehát az egészhez egy jó hosszú történeti bevezetést. Ez volt az első koncepcióváltozás: az eszperantó iskolai tanítását nem csupán nyelvtani rendszerének megfelelő tulajdonságai indokolnák, hanem az a tény is, hogy a magyarországi idegennyelv-oktatás történetében mindig szerepelt egy ilyen ún. hidnyelv, a latin. A múlt század 50-es éveitől kezdve idegennyelvtanításunknak szinte minden eredménye a szigorú és következetes latintanításnak volt köszönhető.

Miután befejeztem ezt a történeti áttekintést, szükségesnek látszott, hogy az öt nyelvű példamondatjegyzéket hatnyelvűre bővítsem, vagyis hogy a példákat latinra is lefordítsam. És ekkor következett a 2. számú baj. Mert ahogy beástam magam a coniugatio-k

és declinatio-k világába, kiderült, hogy a latin bizonyos tekintetben ma is használhatóbb hidnyelv az élő, indoeurópai nyelveknél, sőt még az eszperantónál is. A latin nyelv ismerete nemcsak a többi nyelv tanulásakor jelenthet könnyebbséget /természetesen ez a szerepe is nagy jelentőségű/, hanem a történelem, az irodalom stb. tanulmányozása közben is. Tehát hasznossága sokkal széleskörűbb, mint első pillantásra hinnénk. Az illetékes szakemberek persze arra hivatkoznak, hogy kár az időt pazarolni egy ilyen nehéz és haszontalan nyelv tanítására abban a korban, mikor az alkalmazott és természettudományos ismeret megfelelő szintű iskolai interpretációjára sincsen elég idő és lehetőség.

- Ismersz olyan példát, amely az ellenkezőjét bizonyítja?

- Igen. Egy könyvtárunkban kutató angol klasszika-filológustól kaptam egy ismertetést a mai nyugat-európai gimnáziumok nyelvoktatási tanterveiről. Ebből pontosan megtudhattam, hogy melyik országban, milyen iskolatípusban, heti hány órában tanítanak latint. Az eredmény meglepő volt: a latintanítás azon országok gimnáziumaiban folyik a legigényesebben, ahol a műszaki- és a természettudományokat is világszinvonalon művelik, pl. Svájcban és Nyugat-Németországban. Természetesen nem fogja ezt addig elhinni senki, míg egy bátor tanár kísérletileg nem igazolja. Arra viszont - érzésem szerint - még jócskán várni kell.

- Neked mit jelentett ez a négy évi tudományos munkálkodás?

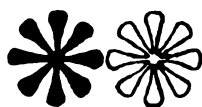
- Nagyon sokat. Írás közben sok mindent megtanultam az idegennyelv-oktatás mai helyzetéről és múltjáról. Önmagában a tanulás is izgatott. Nem hiszem, hogy valaha abba tudom hagyni a tanulást. Szerintem kétféle tudós van. Az egyik beleszeret egy témába, és egész életében abban buvárkodik. Amennyire képességeitől telik kimeríti az adott témát, de tudomásul kell vennie, hogy még a saját szakterületén belül is vannak dolgok, melyeket sosem lesz módja megtanulni. A másik típust régen polihisztornak hívták. Napjainkra ez a fajta kihalt - ma már helyettük csak olyan kíváncsi emberek vannak, akik mindenről szeretnének valamit tudni, de elmélyülni emiatt nem tudnak semmiben. Hogy a két kereszt közül melyik a könnyebb, az alkat kérdése. Számomra mindenesetre az utóbbi.

- Az interjukat sztereotíp kérdéssel szokták lezárni, amely a további tudományos tervek iránt érdeklődik. Tőled milyen választ kapunk erre a kérdésre?

- Terveimről nem szívesen beszélek, hiszen mindig több téma foglalkoztat. A könyvtári munkámmal kapcsolatban is vannak tudományos jellegű elképzeléseim, ugyanakkor nem akarom elhagyni a disszertációban megközelített területet sem. Kapcsolatot tartok az egyetemmel, azokkal az oktatási intézményekkel, ahol a fent említett kísérletekre sor kerülhetne. Én természetesen nem a kísérlet gyakorlati oldalába kapcsolódnék be, hanem figyelemmel kísérném annak eredményeit és az összegzés lenne a feladatom.

- Sok sikert kívánok ehhez a munkához és köszönöm, hogy válaszoltál a kérdésekre.

Az interjút készítette: Németh S. Katalin

KÖNYVTÁRUNK É L E T É R Ö L

Adatok az 1981. évi bércorrekcióról

A pártvezetőség felkérésére 1980 őszén 4 tagú bizottság vizsgálta meg az OSZK bérhelyzetét. A bizottság jelentését 1981. február 12-én az alapszervezet tagsága megvitatta, az OSZK Hiradó 1981. évi 1-2. száma teljes terjedelmében közölte /32-41.1./.

A határozatok 6. pontja értelmében /Kivánatos lenne az 1981. évi bércfejlesztéskor rendkívüli bércemelést végrehajtani -- elkülönített alapból, de személyenként differenciáltan -- a szakalkalmazott I. és a szakmunkás kategóriákban/ a könyvtár vezetősége 13.700 Ft külön keretet állapított meg e kategóriák számára /150 Ft/fő - szakalkalmazott I.; 100 Ft/fő - szakmunkás I., II./.

A rendelkezésre álló összegek felhasználása /a kötelező bércemelést figyelmen kívül hagyva / a kiemelt kategóriákban a következőképpen alakult:

	csak főoszt. keretből	csak külön keretből	mind- kettőből	összesen
k a p o t t				
<u>Szakalkalmazott I.</u>				
I. főoszt.	1	9	6	16
II. főoszt.	1	4	18	23
III. főoszt.	-	8	6	14
IV. főoszt.	-	2	2	4
BEI	-	1	2	3
				60
 <u>Szakmunkás I., II.</u>				
I. főoszt.	-	2	-	2
III. főoszt.	-	-	1	1
BEI	-	13	11	24
GI	1	-	2	3
				30

A személyenkénti differenciálást a béremelések összege mutatja:

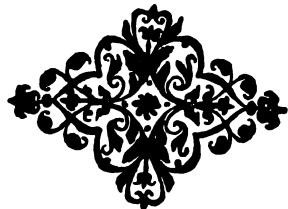
Béremelés /a kötelező béremelést figyelmen kívül hagyva/	Szakalkalmazott I.	Szakt munkás I., II.
50 Ft	1	1
100 Ft	8	10
150 Ft	3	5
200 Ft	11	7
250 Ft	17	2
300 Ft	9	3
350 Ft	4	-
400 Ft	7	1
500 Ft	-	1
	<hr/> 60	<hr/> 30

Nem kapott béremelést 6 fő szakalkalmazott I. és 4 fő szakt munkás. A bércorrekció alkalmával a szakvezetők visszavontak 4 csoportvezetői megbízást, és megbíztak 1 csoportvezetőt.

A bércorrekció utáni /1981. júniusi/ helyzetképet mutató táblázatok szerint a 10 legalacsonyabb beállási szintszázalék között felsorolt kategóriák sorrendje ugyan némiképp változott, de az ide tartozó kategóriák szinte ugyanazok /szakt munkás I. és II., a főmunkatárs I. és II., szakalkalmazott I./. A szakalkalmazott I. kategória az összes kategóriákhoz képest továbbra is el van maradva, II., III. és IV. kategóriákhoz képest továbbra is el van maradva, az ügyintézői kategóriákhoz való viszonya is kedvezőtlen maradt.

A bércorrekció elvek kialakításánál, a bércorrekció szempontjainak meghatározásánál továbbra is törekednünk kell a bércorrekció ajánlásainak érvényesítésére, mert az 1981. évi bércorrekció és problémákat enyhítette, de meg nem oldotta.

Juhász Lászlóné

A szakalkalmazotti kategóriák bérátlaga közötti különbségek

	S z o l g á l a t i i d ő				
	20 év felett	15-20 év	8-15 év	3-8 év	0-3 év
szakalkalmazott I.	5170	4880	4258	3686	3050
<u>különbség</u>	<u>113</u>	<u>413</u>	<u>344</u>	<u>256</u>	
szakalkalmazott II.	5057	4467	3914	3430	
<u>különbség</u>	<u>380</u>	<u>367</u>	<u>278</u>	<u>351</u>	
szakalkalmazott III.	4677	4100	3636	3079	2250
<u>különbség</u>	<u>316</u>	<u>665</u>	<u>524</u>	<u>345</u>	<u>-50</u>
szakalkalmazott IV.	4361	3435	3112	2734	2300
különbség I-III.	493	780	622	607	800
különbség I-IV.	809	1445	1146	952	750

Szakalkalmazotti és ügyintézői kategóriák egymáshoz való viszonya

Szolg. idő	S z a k a l k a l m a z o t t							
	I		II		III		IV	
	beáll.%	bérátl.	beáll.%	bérátl.	beáll.%	bérátl.	beáll.	bérátl.
20 év felett	29%	5170	41%	5057	51%	4677	64%	4361
<u>Ügyintéző</u>			<u>44%</u>	<u>5183</u>	<u>64%</u>	<u>5047</u>	<u>88%</u>	<u>4850</u>
15-20 év	35%	4880	43%	4467	52%	4100	43%	3435
<u>Ügyintéző</u>					<u>78%</u>	<u>4650</u>		
8-15 év	35%	4258	43%	3914	54%	3636	60%	3112
<u>Ügyintéző</u>					<u>78%</u>	<u>4083</u>		
3-8 év	32%	3686	43%	3430	58%	3079	79%	2734
<u>Ügyintéző</u>					<u>33%</u>	<u>2700</u>		
0-3 év	23%	3050			42%	2250	82%	2300

Az intézményben előforduló kulcsszámok a beállási szint százalékanak emelkedő sorrendjében

Kulcsszám	Megnevezés	Beáll.szint.	bérátlag
3563	szakmunkás II.	16%	3070
3522	főmunkatárs II.	22%	5138
3527	szakalk. I.0-3 év	23%	3050
3521	főmunkatárs I.	23%	5977
3523	szakalk. I. 20- év	29%	5170
3526	szakalk. I. 3-8 év	32%	3686
3536	ügyintéző III. 3-8 év	33%	2700
3525	szakalk. I. 8-15 év	35%	4258
3562	szakmunkás I.	35%	3946
3524	szakalk. I. 15-20 év	35%	4880
3523	szakalk. II. 20- év	41%	5057
3527	szakalk. III. 0-3 év	42%	2250
3524	szakalk. IV. 15-20 év	43%	3435
3526	szakalk. II. 3-8 év	43%	3430
3525	szakalk. II. 8-15 év	43%	3914
3524	szakalk. II. 15-20 év	43%	4467
3533	ügyintéző II. 20- év	44%	5183
3561	műhelyvezető	51%	4934
3523	szakalk. III. 20- év	51%	4677
3524	szakalk. III. 15-20 év	52%	4100
3525	szakalk. III. 8-15 év	54%	3636
3506	osztályvezetőh.	55%	6276
3564	betanított m. I.	56%	3449
3526	szakalk. III. 3-8 év	58%	3079
3525	szakalk. IV. 8-15 év	60%	3112
3565	betanított m. II.	61%	3111
3505	osztályvezető	63%	7177
3533	ügyintéző III.	64%	5047
3523	szakalk. IV. 20- év	64%	4361
3503	főosztályvezető	66%	8600
3541	ügyviteli alk.	67%	4450
3504	főosztályvezető h.	70%	8300
3501	főigazgató	72%	11200
3502	főigazgató h.	73%	9550
3535	ügyintéző III. 8-15 év	78%	4083
3534	ügyintéző III. 15-20 év	78%	4650
3526	szakalk. IV. 3-8 év	79%	2734
3527	szakalk. IV. 0-3 év	88%	2300
3533	ügyintéző IV. 20- év	88%	4850

1981. I. félévi TT - J E L E N T É S

Az OSZK SZB szociálpolitikai feladatok ellátásában segítséget nyújtó munkabizottsága - a Társadalombiztosítási Tanács /TT/ - 1981 első hónapjaiban kibővült és átalakult. Néhány reszortnak /munkamegosztással/ 2-2 felelőse lett.

- Segélyezési felelősök: Divényiné Váradi Zsuzsa, Paiay Lászlóné
- Üdülési felelősök: Jávoriné Ferencné /Balatonfüzfő, Zirc/, Losonczi Andrásné /SZOT, MM/
- Munkásellátási felelősök: Koszovszky Sándor /étkeztetés/, Vén Tiborné /leltár/
- Nyugdíjelőkészítő: Kovács Barna Istvánné
- TT-elnök: Bárdosi Mária

Az új tisztségviselők megválasztása az 1981. február 18-i bizalmi testületi ülésen történt.

A TT 1981 első félévében 7 alkalommal ült össze, 2 ízben kibővített ülést tartott /főbizalmik v. helyetteseik részvételével/. Az üléseken rendszeresen részt vett az SZB-elnök, vagy az SZB-titkár. A rendszeres tennivalók mellett jelentősebb feladatok voltak: a tüzelőakció lebonyolítása, a nőnapj segélyezés, a SZOT-beutalók és a balatonfüzfői családos beutalók elosztása.

SEGÉLYEZÉS

Szakszervezeti:

szülési	21 fő	9200.- Ft /2 ikerpár/
temetési	3 fő	2400.- Ft
gyermekgondozási	2 fő	1200.- Ft
rendkiv. szoc.	21 fő	17500.- Ft
Összesen:	47 fő	30300.- Ft

Munkaadói:

13 fő 8000.- Ft

Nőnapj:

15 fő 9100.- Ft

A segélyezettek közül egyedülálló 15 fő /10.500 Ft/, nagycsaládos 8 fő /5.100 Ft/, nyugdíjas 4 fő /3.700 Ft/. Egy fő - tekintettel nehéz körülményeire - 2 alkalommal kapott segélyt /1.800.- Ft/.

ÜDÜLTETÉS

Az OSZK 1981-re 19 felnőtt /családos, házaspári és szülő/, 6 gyermek SZOT-beutalót kapott, valamint 3 részvételi lehetőséget külföldi SZOT-hajóuton.

Az első félév 2 családos és 1 házaspári beutalójára dolgozóink közül senki nem tartott igényt. A családosokat sikerült más intézménynek átadni.

Az utolsó negyedév beutalói közül 3 családos és 1 szülő beutaló még jelentkezőkre vár.

Kontingensen felül 3 SZOT-beutalót szerzett a TT illetékes felelőse -, a SZOT ifjusági üdültetési akciója keretében váratlanul adódó lehetőséggel /1-1 hét Kiliántelepen és a velencei üdülőtelepen/ ketten éltek.

Megvalósult lehetőségek az I. félévben:

SZOT-beutaló:

1. III. 5-	Debrecen	hp.	Horváth Józsefné
2. V. 6-	Balatonszéplak	csal.	Beöthyné Kozócsa Ildikó
3. VI. 5-	Aggtelek	szóló	Lőrincz Judit
4. VI. 5-	Hévíz	szóló	Tóbiás Jánosné
5. VI. 23-	Balatonalmádi	csal.	Szende Lászlóné
6. VI. 25-	Miskolc-Tapolca	szóló	Budot Vera
7. VI. 25-	Parádsasvár	gy.	Bleichert Szilvia
8. VI. 25-	Ormándpuszta	gy.	Kaibinger Éva
9. VI. 26-	Pécs	szóló	Borissza Ödönné

SZOT-hajóút:

1. V. 8-	Bratislava - Bécs	Sutka Istvánné
----------	-------------------	----------------

SZOT ifjúsági üdültetési akció:

1. V. 31-	Kiliántelep	Zana Ferenc
-----------	-------------	-------------

Balatonfüzfőn egy 55.300.- Ft-ért bérelt családi házban 10 napos turnusokban június 15-től szeptember 15-ig 26 család számára biztosítottunk üdülési lehetőséget /tulajdonosok döntése volt, 49 család szeretett volna itt üdülni/. Az első 2 turnus boldog tulajdonosai voltak:

- 1/ június 15- Horváth Miklósné, Ballagó Lászlóné, Patay Lászlóné és családjuk.
- 2/ június 26- Lovászné Vona Katalin, Mazula Károlyné, Tóth Tiborné és családjuk.

A Művelődési Minisztérium üdülőibe éveken keresztül rendszeresen csak az un. első és utolsó turnusokra kaptunk beutalókat. Ezeknek az volt a hátrányuk, hogy még és már benyultak az iskolaévbé. Az idén azonban várakozáson és "terven felül" a főszezonban is sikerült jó néhány családot beutalni. Összesen 20 MM-beutalót kaptunk, Balatonföldyárra, Balatonlellére és Sopronba, melyekből néhány, a balatonfüzfői nyaralásból helyhiány miatt kimaradt család is részesült. Minisztériumi beutalóval nyaralnak a következők:

Bánáti Istvánné, Darabos Pálné, Görgeyné Kovács Katalin, Hausenblasz Róbertné, Herboly Miklósné, Hoffer Rezsőné, Kastaly Beatrix, Lányiné Hajdu Lívia, Maksa Lajosné, Miklóssy János, Moór Istvánné, Nemeshanyi Hubáné, Orbán Emőke, Sándor Istvánné, Sonneyend Péter, Szegedy-Maszák Mihályné, Szeles Árpádné, Tolnay Lászlóné, Vajda Kornél, Velich Sándorné.

MUNKÁSELLÁTÁS

A zirci kutatószobák szabad kapacitását csak az első negyedévben tudtuk kihasználni /januártól márciusig 3 család pihent itt/, mivel 1981. március 23-án megkezdődött a kutatószobák teljes felújítása. A műszaki átvétel előreláthatólag megtörténik július-augusztusban, így az utolsó negyedévben ismét lehet ezekre a pihenőhelyekre számítani. A régi butorok és felszerelések selejtezése, valamint az új butorok és felszerelések beszerzése megtörtént, ill. a szekrényeké folyamatban van. Az eddigi olajkályhás fűtés helyett hőtárolós villanykályhák biztosítják majd a meleget.

Mivel ez évben sok panasz érkezett a Múzeum u. 3-ban működő étteremmel kapcsolatban /elsősorban a felszolgált ebéd minőségét illetően/, az illetékes felelős április folyamán

feelmérést végzett az ebédelők és az étterem dolgozói között. A panaszokat megbeszélte a részünkre főző konyha vezetőjével -, azóta a panaszok mérséklődtek.

NYUGDIJELŐKÉSZÍTÉS

Az illetékes reszortfelelős az elmúlt félévben 7 dolgozó nyugdíjazási ügyével és 10 dolgozó időmegállapítási ügyével foglalkozott.

Budapest, 1981. július 30.

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI TANÁCS

KITÜNTETÉSEK

1981. augusztus 20-a alkalmából a Művelődési Minisztérium és a Közalkalmazottak Szakszervezete

Papp Istvánt

a KMK Igazgatóját a magyar könyvtárügy érdekében kifejtett kiemelkedő munkásságának elismeréséül

Szabó Ervin Emlékéremmel

jutalmazta.

Szocialista Kutaturáért érdeméremet kaptak:

Csapó Edit	dr. Illyés Katalin
dr. Csillag Lászlóné	Jánka Józsefné
Deli Györgyné	dr. Nagy Zsoltné
Froemel Károlyné	Samkó Ferencné
Gyulai Árpád	Tremkó Györgyné
dr. Hegedüs Károly	Vajda Kornél
dr. Vízkelety Andrásné	

A Kiváló Munkáért kitüntető címet kapták:

Bán Józsefné	Neumayer Katalin
Cavalloni Gyöngyi	Palotás Endréné
Farkas Ágnes	dr. Pálinkás Györgyné
Hajdu Sándorné	dr. Réti Lászlóné
Illy Lászlóné	Sándor Ernő
Jávori Ferencné	Somogyvári Gyula
Kocsy Lászlóné	Szabó Istvánné
Nagy László	Tóthné Székely Ágnes
Nemere Zoltánné	Tóth Sándorné

Varga Lajosné

A kitüntetetteknek szívből gratulálunk!

Ára: 4,- Ft